

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА**

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список

Випуск 12, 2024

**Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року**

КИЇВ 2025

УДК 008
К 90

Укладачі: **О. Ф. Білоконь**
Т. Б. Благодарєва
О. В. Панінатченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип. 12, 2024 / уклад. О. Ф. Білоконь, **К 90** Т. Б. Благодарєва, О. В. Панінатченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ; М-во культури та інформ. політики України, НБУ імені Ярослава Мудрого, Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2024. – 62 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання, економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2025

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Данькова, Наталія. Десять головних подій на медіаринку 2024-го [Електронний ресурс] : огляд десяти ключових подій медіаринку 2024-го за версією «Детектора медіа» / Наталія Данькова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

<https://detector.media/rinok/article/236421/2024-12-27-marafon-i-suspilne-multy-pleksy-u-novi-kanaly-desyat-golovnykh-podiy-na-mediarynku-2024-go/>.

2. Петренко-Цеунова, Ольга. Шляхи повернення вкраденого Росією мистецтва [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://tyzhden.ua/shliakhy-povernennia-vkradenoho-rosiieiu-mystetstva/>.

3. Премія «Оскар», обстріл «Фактор-Друк», найбільша картина світу: культурні підсумки 2024 року [Електронний ресурс] : [рекорди, перемоги і втрати року] // Район. Культура : [сайт]. – 2024. – 31 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/771929-premiya-oskar-obstril-faktor-druk-naybilshakartina-svitu-kulturni-pidsumki-2024-roku>.

4. Самченко, Валентина. Культура.UA: найголовніші події 2024 року [Електронний ресурс] : [про 12 найбільш знакових подій] / Валентина Самченко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 29 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187267/>.

5. Семенюта, Ірина. Наталія Лигачова: «Культура під час війни є найбільшим полем, де можна будувати стратегічні наративи» [Електронний ресурс] / Ірина Семенюта // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236115/2024-12-18-nataliya-lygachova-kultura-pid-chas-viyny-ie-naybilshym-polem-de-mozhna-buduvaty-strategichni-naratyvy/>.

Про учасників і основні питання круглого столу «Культура та стратегічні комунікації» в пресцентрі Укрінформу (м. Київ).¹

6. Стасіневич, Євгеній. Підсумки 2024 року – література. [Літературний критик] Євгеній Стасіневич у розмові з Оленою Гусейною [Електронний ресурс] / Євгеній Стасіневич ; [розмовляла] Олена Гусейнова // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 26 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/911521-pidsumki-2024-roku-literatura-evgen-stasinevic-u-rozmovi-z-olenou-gusejnovou/>.

¹ Див. також: Культура є інструментом для пояснення ідентичності та цінностей України – МКСК [Електронний ресурс] : [про виступ першої заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій України Галини Григоренко під час круглого столу «Культура та стратегічні комунікації» в Укрінформі (м. Київ)] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2024. 18 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 18.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3939392-kultura-e-instrumentom-dla-poasnenna-identichnosti-ta-cinnostej-ukraini-mksk.html>.

7. Тарасова, Дар'я. Українська культура на міжнародній арені: 2024 рік у фактах та цифрах [Електронний ресурс] / Дар'я Тарасова // Еспресо : [сайт]. – 2024. – 28 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://espresso.tv/kultura-ukrainska-kultura-na-mizhnarodniy-areni-2024-rik-u-faktakh-ta-tsifrakh>.

Історія культури

8. Лісовська, Ольга. Краєзнавчий рух на Уманщині [Черкаська обл.] в 1990-ті роки: досвід, проблеми [Електронний ресурс] / Ольга Лісовська, Ольга Скус // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 196–203. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

9. Священко, Зінаїда. Становлення та розвиток краєзнавчого руху в Уманській окрузі у 1920-х роках [нині Черкаська обл.] [Електронний ресурс] / Зінаїда Священко, Олена Скрипник // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 190–196. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Культура і суспільство

10. Нестелеєв, Максим. Культурний реванш «руського міра» [за кордоном та необхідність посилення зусиль з протидії присутності російського культурного продукту] [Електронний ресурс] / Максим Нестелеєв // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2024. – 26 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://tyzhden.ua/kulturnyj-revansh-russkoho-mira/>.

11. Правозахисники та медійники закликали Верховну Раду [України] не ухвалювати законопроект [№ 10242 в його нинішній редакції], який обмежує права журналістів [Електронний ресурс] / підгот. Михайло Яровенко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/pravozakhisniki-ta-medijniki-zaklikali-verkhovnu-radu-ne-ukhvaljuvati-zakonoprojekt-jakij-obmezhuje-prava-zhurnalistiv.html>.

Див. № 100, 215–221, 265.

Інформаційна політика

Див. № 1, 122, 137.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

12. Краснопольська, Анна-Вероніка. Підлітки проти фейків: як проєкт «ПРУФ» змінює медіаграмотність в Україні. Анна-Вероніка Краснопольська у подкасті «Медіуми» [Електронний ресурс] / Анна-Вероніка Краснопольська ; [розмовляла] Наталка Соколенко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://detector.media/mediumy/article/235609/2024-12-05-pidlitky-prot-y-feykiv-yak-proiekt-pruf-zminyuie-mediagramotnist-v-ukraini-anna-veronika-krasnopolska-u-podkasti-mediumy/>.

Керівниця науково-популярного видання «Кушит» про проєкт «ПРУФ»: як залучити молодь до боротьби з інформаційною пропагандою, розвивати навички фактчекінгу через гейміфікацію, чому проєкти, орієнтовані на підлітків, можуть змінити інформаційний ландшафт України.

13. Семенюта, Ірина. Айдер Муждабаєв: «Медіа, які запрошують „хороших руських” в етери, вчиняють злочин» [Електронний ресурс] / Ірина Семенюта // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236166/2024-12-19-ayder-muzhdabaiev-media-yaki-zaprosuyut-khoroshykh-ruskykh-v-etry-vchynuyut-zlochyn/>.

Про виступ журналіста і заступника гендиректора телеканалу АТР А. Муждабаєва під час круглого столу «„Хорошие русские” – хто вони? (феномен „хороших русских” у гібридній війні московії проти України і Заходу)» в медіацентрі GDIP (м. Київ).

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят

14. День ЗСУ: на Полтавщині експонували виставку [«Воїни. Історія українського війська», підготовлену Українським інститутом національної пам'яті до Дня Збройних сил України,] про тисячолітню історію українського війська [Електронний ресурс] / Полтав. офіс УІНП // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://ukrpohliad.org/national-memory/den-zsu-na-poltavshhyni-eksponuvaly-vystavku-pro-tysyacholitnyu-istoriyu-ukrayinskogo-vijska.html>.

Різдвяні та новорічні свята

15. Баранівська, Таміла. У столичному музеї [історії міста Києва] відкрили виставку «Різдвяне місто. Київ ХІХ–ХХ століття» [Електронний ресурс] / Таміла Баранівська // Суспільне. Київ : [сайт]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://suspilne.media/kyiv/899027-u-stolicnomu-muzei-vidkrili-vistavku-rizdvane-misto-kiiv-hih-hh-stolitta/>.

16. В Одесі відкрили V хоролий фестиваль «Вогонь Різдва» [організатор – Мистецька школа № 15 ім. Тетяни Боевої] [Електронний ресурс] / [Одеська міськрада] // Район. Одеса : [сайт]. – 2024. – 22 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.

<https://odessa.rayon.in.ua/news/770163-v-odesi-vidkrili-v-khoroviy-festival-vogon-rizdva>.

17. «Від Миколая до Різдва» [Електронний ресурс] // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2024. – 12 груд. (№ 99–100). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/50770.php>.

Про відкриття різдвяно-новорічного проєкту родинного дозвілля «Від Миколая до Різдва» в Одеській нац. наук. бібліотеці.

18. Гаврилюк, Юлія. У Києві відбудеться «Різдво у Музеї просто неба» [Національному музеї народної архітектури та побуту України] : що підготували організатори [Електронний ресурс] / Юлія Гаврилюк // UNN. Інформ. агентство Укр. Нац. Новини : [сайт]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://unn.ua/news/u-kyievi-vidbudetsia-rizdvo-u-muzei-prosto-neba-shcho-pidhotuvaly-orhanizatory>.

19. Кругляк, Олеся. Зимові українські традиційні пісні: у Кропивницькому провели фольклорний концерт [фольклорного ансамблю студентів Кропивницького музичного фахового коледжу в Обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Д. І. Чижевського] [Електронний ресурс] / Олеся Кругляк // Гречка : інформ. портал : [сайт]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/zymovi-ukrayinski-tradycijni-pisni-u-kropyvnycz-komu-provely-folklornyj-koncert/>.

20. Перфецький, Віктор. Як проєкт «Сад вертепів» приносить Різдво на деокуповані території [Електронний ресурс] / Віктор Перфецький, Богдана Онопчук ; [спілкувалася] Яна Кузнєцова // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2024. – 17 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://liroom.com.ua/articles/sad-vertepiv/>.

Засновник та дослідниця автентичної культури і сценаристка проєкту «Сад вертепів» про створення проєкту, взаємодію з місцевими мешканцями на деокупованих територіях та відновлення українських традицій.

21. Пономаренко, Ніка. «Епоха» від 3-ї ОШБр, перший сольник «Кажанни» та кримська кава у «Сквоті»: події до Різдва в Києві [Електронний ресурс] / Ніка Пономаренко // Village Україна : [інтернет-газ.]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://www.village.com.ua/village/culture/weekend-plans/357539-podii-christmas-tretia-shturmova-kazhanna-squat17b-guide>.

22. У [Івано-]Франківську відкрили міжнародний різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях» [Електронний ресурс] : [про учасників та програму фестивалю] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 26 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3942191-v-ivanofrankivsku-vidkrili-miznarodnij-rizdvanij-festival-kolada-na-majzlah.html>.

23. У Києві [Національному музеї «Київська картинна галерея»] відкрився проєкт «Під різдвяною зіркою»: що зможуть побачити відвідувачі [Електронний ресурс] / підгот. Андрій Стадник // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-vidkrivsja-projekt-pid-rizdvjanoju-zirkoju-shcho-zmozhut-pobachiti-vidviduvachi.html>.

24. У Румунії [м. Решіца Караш-Северінська] провели фестиваль українських колядок [Електронний ресурс] : [про хід та учасників фестивалю, організованого філією Союзу українців Румунії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3939412-u-rumunii-proveli-festival-ukrainskih-koladok.html>.

25. У Румунії [м. Сучаві у межах проєкту «Сусіди в об'єднаній Європі»] провели захід «Колядки на Буковині» [Електронний ресурс] : [про подію, організовану сучавським Національним коледжем ім. Міхая Емінеску у співпраці зі школою «Лідер» ім. Іона Некулче м. Боян (Чернівецька обл.)] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 26 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3942099-u-rumunii-proveli-zahid-koladki-na-bukovini.html>.

Див. № 26, 159, 236, 237.

Креативні індустрії

26. Кадакова, Катерина. Бренд «Гроно» створив унікальну колекцію ялинкових куль [«Коляда»] за мотивами українських колядок [Електронний ресурс] / Катерина Кадакова // DIVOCHE.MEDIA: незалеж. жіночий журн. : [сайт]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://divoche.media/2024/12/06/brend-grono-stvoryv-unikalnu-kolektsiiu-ialynkovykh-kul-za-motyvamy-ukrainskykh-koliadok/>.

Краєзнавство

27. Голиш, Григорій. Творчий доробок краєзнавців Черкащини в умовах повномасштабної агресії Російської Федерації проти України (2022–2023 рр.) [Електронний ресурс] : [про наукові, довідкові та навчальні видання] / Григорій Голиш, Лариса Лисиця // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 36–44. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID=&I21DBN>.

28. Маньковська, Руслана. Всеукраїнський краєзнавчий форум в Києві [Електронний ресурс] / Руслана Маньковська // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 224–225. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про учасників і хід XVI Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал» (10 травня 2024 р.) в Інституті історії України НАН України. До 75-річчя від дня народження голови НСКрУ, доктора іст. наук, професора О. Ресента.

29. Нагайко, Тарас. У Переяславі [Київська обл.] відбувся XIII Всеукраїнський історико-культурологічний форум «Сікорські читання» [Електронний ресурс] / Тарас Нагайко // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 226–227. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024. <http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про хід та учасників форуму, а також нагородження лавреатів Премії ім. Героя України М. Сікорського НСКрУ.

30. Реєнт, Олександр. Державотворчий потенціал українського краєзнавства у контексті 70-річчя утворення Черкаської області [Електронний ресурс] / Олександр Реєнт // Краєзнавство: [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 7–12. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024. <http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про державотворчий потенціал українського краєзнавства, його роль і місце у сучасних реаліях, діяльність Черкаської обл. організації НСКрУ, першочергові завдання Національної спілки краєзнавців України в умовах російсько-української війни.

Див. № 8, 9, 55, 56, 59, 63, 76, 110, 129, 168.

Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство

31. Кишиневський, Микита. Світовий конгрес українців зібрав 51 млн гривень для ГУР: що отримають воїни [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://shotam.info/svitovyy-kongres-ukraintsiv-zibrav-51-mln-hryven-dlia-hurshcho-otrymaiut-voiny/>.

32. Мільйон гривень на підтримку Чернігівського [обласного] історичного музею [ім. Василя Тарновського виділяє проєкт Ukraine WOW разом із «Аврора Мультимаркет»] [Електронний ресурс] // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/911055-miljon-griven-na-pidtrimku-chernigivskogo-istoricnogo-muzeu/>.

33. Яковенко, Ірина. [Благодійний проєкт] Behind Blue Eyes випустив збірку фотографій, які зробили діти у прифронтових і деокупованих селах [Електронний ресурс] : [про книгу, яка є підсумком експедицій благодійного проєкту до 19 селищ на Півночі, Півдні й Сході України] / Ірина Яковенко // Village Україна : [інтернет-газ.]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/357823-behind-blue-eyes-vipustiv-zbirku-fotografiy-yaki-zrobili-diti-nbsp-u-prifrontovih-i-deokupovanih-selah>.

Див. № 281.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

Див. № 104, 106, 250.

Див. № 12, 33.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю

34. Кишиневський, Микита. У Києві [художній майстерні Ar/Br від Good Bread] відкриють виставку [«Жирафам снилося, що вони дерева»] митців з ментальною інвалідністю: як відвідати [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://shotam.info/u-kyievi-vidkryiut-vystavku-mytsiv-z-mentalnoiu-invalidnistiu-iaak-vidvidaty/>.

35. Марків, Наталка. У [Центральному] Будинку художника [Національної спілки художників України (м. Київ)] відкрили унікальну виставку [робіт учасників Київського міського фестивалю творчості для людей з інвалідністю «Повіримо в себе»]. Фото [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106414/>.

Див. № 165.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

36. Горлач, Поліна. Оголосили результати Радіодиктанту національної єдності 2024: хто перемогли [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/894509-ogolosili-rezultati-radiodiktantu-nacionalnoi-ednosti-2024-hto-peremogli/>.¹

Мовна політика

37. Гаврилюк, Юлія. Темпи українізації уповільнились, зокрема через зросійщення медіапростору – [Уповноважений із захисту державної мови Тарас] Кремінь [Електронний ресурс] / Юлія Гаврилюк // UNN. Інформ. агентство Укр. Нац. Новини : [сайт]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.

<https://unn.ua/news/tempy-ukrainizatsii-upovilnylys-zokrema-cherez-zrosiishchen-ia-mediaprostoru-kremin>.

38. Кулик, Володимир. Володимир Кулик, доктор політичних наук: Без їхньої мови Україна є чужою для Росії, контролювати її набагато важче [Електронний ресурс] / Володимир Кулик ; [розмовляла] Ярина Скуратівська //

¹ Див. також: Найдено, Юлія. Без помилки написала одна людина. Оголосили результати Радіодиктанту національної єдності [Електронний ресурс] / Юлія Найдено // NV : [сайт]. 2024. 4 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 13.12.2024. <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/radiodiktant-nacionalnoji-yednosti-stali-vidomi-imena-peremozhciv-2024-roku-novini-ukrajini-50471573.html>.

Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3934289-volodimir-kulik-doktor-politicnih-nauk.html>.

Доктор політичних наук, дослідник медійного дискурсу, етнополітики, ідентичності, націоналізму про державну мовну політику в Україні, російську мову як зброю масового знищення українців, причини нерозуміння європейцями витоків мовної ситуації в Україні та чому росія й досі вперто ставить мовне питання як пріоритетне для можливих переговорів.

Див. № 115, 124.

Відновлення та збереження національної пам'яті

39. Буняк, Валерія. Платформа «Меморіал» презентувала спецпроект пам'яті полеглих на війні творців кобзарської культури [Електронний ресурс] : у спецпроекті «Сила ідентичності» висвітлили історії чотирьох творців кобзарської культури – Данила Мельника, Григорія Матяша, Ігоря Суботяка та Сергія Павліченка / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235908/2024-12-12-platforma-memorial-prezentovala-spetsproiekt-pamyati-poleglykh-na-viyni-tvortsiv-kobzarskoi-kultury/>.

40. Даценко, Катерина. Інтерв'ю з менеджеркою ГО «Вшануй» Катериною Даценко про політику пам'яті в Україні [чому вона нам так необхідна та як можна її зробити більш доступною] [Електронний ресурс] / Катерина Даценко ; [інтерв'ю вів] Антон Малиновський // Люк : [інтернет-вид.]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://lyuk.media/behind-city/kateryna-datsenko-momentofhonor/>.

41. Наумова, Оксана. «Імена», які зберігають пам'ять про загиблих на війні Героїв [Електронний ресурс] / Оксана Наумова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://stv.detector.media/kontent/read/8663/2024-12-10-imena-yaki-zberigayut-pamyat-pro-zagyblykh-na-viyni-geroiv/>.

Про проєкт «Імена» – цикл меморіальних документальних розповідей про захисників і захисниць України, створений командою департаменту з питань розмаїття, інклюзії та рівних можливостей Суспільного мовлення.

42. Платонова, Анастасія. Пам'ятати, аби тривати. Як суспільству вчитися витворювати нову культуру пам'яті [Електронний ресурс] : чому пам'ять є екзистенційно важливою для сучасного українського суспільства / Анастасія Платонова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235472/2024-12-03-pamyataty-aby-tryvaty-yak-suspilstvu-vchytysya-vytvoryuvaty-novu-kulturu-pamyati/>.

43. У Рівненському обласному краєзнавчому музеї запрацював віртуальний меморіал Героїв Рівненщини [з інформацією про загиблих

захисників та захисниць] [Електронний ресурс] // Район. Рівне : [сайт]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.
<https://rivne.rayon.in.ua/news/766086-u-rivnenskomu-oblasnomu-kraeznavchomu-muzei-zapratsyuvav-virtualniy-memorial-geroiv-rivnenshchini>.

Див. № 134.

Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму

44. Борисенко, Тетяна. Без Пушкіна, Крилова і Пржевальського: у Києві ще 12 вулиць і скверів отримали нові назви [Електронний ресурс] / Тетяна Борисенко // Суспільне. Київ : [сайт]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://suspilne.media/kyiv/901185-bez-puskina-krilova-i-przevalskogo-u-kievi-se-12-vulic-i-skveriv-otrimali-novi-nazvi/>.

45. Кабацій, Марія. В Одесі демонтували пам'ятник [російському співаку та актору Володимиру] Висоцькому біля кіностудії [Електронний ресурс] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 31 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://lifepravda.com.ua/culture/v-odesi-demontuvali-pam-yatnik-visockomu-305679/>.

46. Кабацій, Марія. [Національний] Музей історії України у Другій світовій [війні (м. Київ)] демонтував назви російських міст з Алеї героїв [Електронний ресурс] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://lifepravda.com.ua/culture/muzey-istoriji-ukrajini-u-drugiy-svitoviy-demon-tuvav-nazvi-rosiyskih-mist-z-aleji-gerojiv-foto-305625/>.

47. Катаєва, Марія. У столиці пропонують усунути пам'ятник Булгакову та меморіальну дошку Петру Чайковському [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 14 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106212/>.

Про хід засідання міжвідомчої робочої групи «Про організаційно-правові заходи щодо усунення пам'ятних об'єктів, пов'язаних з історією та культурою росії та срср, з публічного простору міста Києва» в Київській міськраді.

48. Коваленко, Анна. Пушкіна та Бабеля знесуть. В Одесі виділили кошти на демонтаж 13 пам'ятників [Електронний ресурс] : [перелік пам'ятників, які підлягають знесенню за рішенням сесії Одеської міськради] / Анна Коваленко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://lifepravda.com.ua/culture/v-odesi-vidilili-koshti-na-demontazh-13-pam-yatnikiv-pro-yaki-ob-yekti-ydetsya-305207/>.

49. Макаров, Юрій. «Російські класики сьогодні би аплодували, вітали та убивали нас»: публіцист Юрій Макаров про деколонізацію мислення та «велику російську культуру» [Електронний ресурс] / Юрій Макаров ; [інтерв'ю вела]

Мирослава Барчук // Еспресо : [сайт]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://espresso.tv/kultura-rosiyski-klasiki-sogodni-bi-pleskali-vitali-ta-ubivali-nas-publitsist-yuriy-makarov-pro-dekolonizatsiyu-mislennya-ta-veliku-rosiysku-kulturu>.

Письменник, журналіст, ексголова Комітету з Нац. премії України ім. Т. Шевченка про деколонізацію мислення, підсвідомі травми українців, міф про величність російської культури та російську мову у побуті.

50. Сніжинська, Марина. Деколонізація як культурний тренд. Як українські експерти борються за збереження культурної спадщини [Електронний ресурс] / Марина Сніжинська // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://tyzhden.ua/dekolonizatsiia-ia-k-kulturnyj-trend-ia-k-ukrainski-eksperty-boriutsia-za-zberezhennia-kulturnoi-spadshchyny/>.

Про учасників і хід панельної дискусії «Деколонізація як культурний тренд для інституцій світу», яку провела агенція linza agency в межах проєкту «Музей вкраденого мистецтва» у м. Києві.

51. Тростянецькі депутати не підтримали петицію щодо демонтажу пам'ятника [російському композитору, диригенту, педагогу Петру] Чайковському [Електронний ресурс] : [про рішення сесії Тростянецької міськради] // SumyToday : [портал]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://sumy.today/news/culture/44594-trostanetski-deputaty-ne-pidtrymaly-petytsiiu-shchodo-demontazhu-pamiatnyka-chaikovskomu.html>.

52. Шалига, Єлизавета. Конспект розмови «Як ми перейменуємо вулиці наших міст?» із фестивалю «Фундамент» [Електронний ресурс] / Єлизавета Шалига // Сенсор : медіа про культуру : [сайт]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://sensormedia.com.ua/culture/konspekt-rozmovy-yak-my-perejmenovuyemo-vulytzi-nashyh-mist-iz-festyvalyu-fundament/>.

Про учасників, основні питання і хід дискусії «Як ми перейменуємо вулиці наших міст?» у межах книжкового фестивалю «Фундамент» (м. Київ).

53. Яворський, Олексій. На Київщині дозволили демонтаж 19 радянських пам'яток [Електронний ресурс] / Олексій Яворський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 28 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://shotam.info/na-kyivshchyni-dozvolily-demontazh-19-radianskykh-pam-iatok/>.

54. Яворський, Олексій. У Києві демонтували погруддя Сидора Ковпака та інших радянських діячів (фото) [Електронний ресурс] / Олексій Яворський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://shotam.info/u-kyievi-demontuvaly-pohruddia-sydora-kovpaka-ta-inshykh-radianskykh-diiachiv-foto/>.

У творчих спілках України

55. Зозуля, Володимир. Організаційна та науково-експедиційна діяльність Національної спілки краєзнавців України на сторінках журналу «Краєзнавство» (2000–2024) [Електронний ресурс] / Володимир Зозуля // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 204–211. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

56. Лазуренко, Валентин. Краєзнавство Черкащини в умовах воєнного стану як чинник ідеологічного опору російському агресорові [Електронний ресурс] / Валентин Лазуренко // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 18–28. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про діяльність Черкаської обл. організації НСКрУ в умовах активної фази російсько-української війни (лютий 2022 р. – липень 2024 р.).

57. У Кропивницькому відзначили 40-річчя Кіровоградської обласної письменницької організації [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

https://litgazeta.com.ua/news/u-kropyvnytskomu-vidznachyly-40-richchia-kirovoh-radskoi-oblasnoi-pysmennytskoi-orhanizatsii/#google_vignette.

Див. № 30.

Діяльність культурно-мистецьких асоціацій, товариств, об'єднань, громадських організацій

Див. № 31, 83, 178, 234.

Персоналії діячів української культури

58. Дяків, Володимир. Багатовекторна наукова діяльність професора Ярослава Тараса [Електронний ресурс] / Володимир Дяків // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 992–998. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-4/>.

Про наукову діяльність вченого, зокрема дослідження генези сакральної дерев'яної архітектури України та Молдови, вивчення традиційної культури радіоактивно забруднених територій Чорнобильської зони, а також його науково-організаційну діяльність на посаді завідувача відділу етнології сучасності Інституту народознавства НАН України (м. Львів). До 80-річчя від дня народження.

59. Лисенко, Олександр. Невтомний трудівник краєзнавчої ниви (до 75-річчя Григорія Голиша) [Електронний ресурс] / Олександр Лисенко, Олександр Перехрест // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 157–166. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про творчий доробок із краєзнавства директора наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Черкаського нац. університету ім. Богдана Хмельницького Г. Голиша, його освітню та громадську діяльність.

60. Тарас, Ярослав. Мої архітектурно-етнологічні світи... [Електронний ресурс] / Ярослав Тарас // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1007–1057. – Назва з екрана. – Текст. і граф дані. – Дата звернення: 03.11.2024. <https://nz.lviv.ua/2024-5-6/>.

Науковець про своє становлення як архітектора, етнолога та свій науковий доробок. До 80-річчя від дня народження.

61. Цуркан, Мар'яна. Ірина Гургула [(1904–1967)] – вчена та особистість української народознавчої науки ХХ ст. [Електронний ресурс] : [про життя та професійну діяльність у сфері української етнології та музейництва] / Мар'яна Цуркан // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1169–1180. – Назва з екрана. – Текст. і граф дані. – Дата звернення: 03.11.2024. <https://nz.lviv.ua/2024-5-17/>.

ШЕВЧЕНКІАНА

Див. № 200.

Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури

62. Андрушко, Анастасія. Оголосили книжки-переможниці премії «Гуманна книжка» від UAnimals [Електронний ресурс] / Анастасія Андрушко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2024. – 14 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024. <https://chytomo.com/oholosyly-knyzhky-peremozhnytsi-premii-humanna-knyzhka-vid-uanimals/>.

63. Архипова, Світлана. Краєзнавча премія імені академіка Петра Тронька 2024 року [Електронний ресурс] : [про церемонію вручення та лауреатів премії] / Світлана Архипова // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 221–224. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024. <http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

64. Вбита рашистами українська письменниця [Вікторія Амеліна] здобула міжнародну премію видавців [Prix Voltaire 2024 р. від Міжнародної асоціації видавців (ІРА)] [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024. <https://litgazeta.com.ua/news/vbyta-rashystamy-ukrainska-pysmennytsia-zdobula-mizhnarodnu-premiu-vydavtsiv/>.

65. Визначено лавреатів премії імені Богдана Хмельницького за найкраще висвітлення війни в літературі та мистецтві [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024. <https://litgazeta.com.ua/news/vyznachenolavreativ-premii-imeni-bohdana-khmelnyskoho-za-najkrashche-vysvitlennia-vijny-v-literaturi-ta-mystetstvi/>.

66. Горлач, Поліна. «За переосмислення своєї ролі під час війни»: премію [Outstanding Museum Practice Award від Міжнародного комітету музеїв і колекцій

сучасного мистецтва (СИМAM)] за видатні музейні практики отримав Музей Ханенків [Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків] у Києві [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/899393-za-pereosmislenna-svoei-rol-i-pid-cas-vijni-premiu-za-vidatni-muzejni-praktiki-otrimav-muzej-hanenkiv-u-kyevi/>.

67. Горлач, Поліна. «Книга року BBC 2024» оголосила переможців: хто ними стали [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/901207-kniga-roku-bbc-2024-ogolosila-peremozciv-hto-nimi-stali/>.

68. Зінченко, Мар'яна. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] вручили премії за досягнення у сфері культури і мистецтва лавреатам 2024 року [Електронний ресурс] : [повний список усіх мистецьких премій та їх лавреатів] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 30 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236518/2024-12-30-u-mksk-vruchyly-premii-za-dosyagnennya-u-sferi-kultury-i-mystetstva-lavreatam-2024-roku/>.

69. Катаєва, Марія. У Києві назвали лауреата Премії імені [Юрія] Шевельова 2024 [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106358/>.¹

70. Масюк, Марія. Письменник та волонтер Андрій Любка отримав [польсько-українську літературну] премію [ім. Джозефа] Конрада[-Коженювського – 2024] [Електронний ресурс] / Марія Масюк // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://zaxid.net/pismennik-ta-volonter-andriy-lyubka-otrimav-premiyu-konrada-n-1600005>.

71. На Вінниччині назвали переможців [Всеукраїнської літературно-мистецької] премії імені [Степана] Руданського [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3939790-na-vinnicini-nazvali-peremozciv-premii-imeni-rudanskogo.html>.

72. Премію ім. [Максима] Рильського [за 2023 р.], яку критикували торік, таки вручили лауреатам [Електронний ресурс] : [про лавреатів премії] // Читомо:

¹ Див. також: Прикарпатець [письменник] Мирослав Лаюк отримав премію імені Юрія Шевельова [за книгу «Бахмут»] [Електронний ресурс] // Галичина : [інтернет-версія]. 2024. 18 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 18.12.2024. <https://galychna.if.ua/2024/12/18/prikarpatets-miroslav-layuk-otrimav-premiyu-imeni-yuriya-shevelova/>.

культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024. <https://chytomo.com/premiu-im-rylskoho-iaku-krytykuvaly-torik-taky-vruchyly-laureatam/>.

73. Сила у сміливості. Українська правда оголошує переможців щорічної премії [Електронний ресурс] / Діана Кречетова, Дарія Поперечна, Катерина Дорош (Хорошак) [та ін.] // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024. <https://life.prawda.com.ua/society/premiya-up-2024-roku-ogolosheno-peremozhciv-305455/>.

74. У Канаді оголосили переможця Літпремії Пітерсона [2024 року – Ярослава Трофімова, письменника і журналіста] за нехудожню літературу [за книгу «Наші вороги зникнуть: російське вторгнення та війна за незалежність України», що вийшла у видавництві Penguin Press] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3934401-u-kanadi-ogolosili-peremozca-litpremi-petersona-za-nehudoznu-literaturu.html>.

75. У Києві вручили премію імені В'ячеслава Чорновола за 2024 рік [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.12.2024.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vruchyly-premiu-imeni-v-iacheslava-chornovola-za-2024-rik/>.

76. Фотоальбом, який торік надрукували коштом бюджету, став одним із переможців Житомирської обласної краєзнавчої премії [Електронний ресурс] // Житомир.info : [сайт]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

https://www.zhitomir.info/news_224954.html.

Про лауреатів Житомирської обл. краєзнавчої премії ім. М. Костриці за 2024 р.

77. Фундатор Музею [сучасного українського мистецтва] Корсаків Віктор Корсак отримав медаль Національної академії мистецтв України за проєкт «Космогонія» [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/769775-fundator-muzeyu-korsakiv-viktor-korsak-otrimav-medal-natsionalnoi-akademii-mistetstv-ukraini-za-proekt-kosmogoniya>.

Див. № 29.

Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)

78. В Анкарі [Туреччина] презентували проєкт збереження історії та культури кримських татар [«Знання та цивілізація: скарб народу», який реалізує кримськотатарська ГО «Кримська родина» за підтримки Українського культурного фонду] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа].

– 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3936882-v-ankari-prezentuvali-proekt-zberezenna-istorii-ta-kulturi-krimskih-tatar.html>.

79. Миколайчук, Ірина. Як святкують Різдво в Україні: святкові традиції та страви національних спільнот [Електронний ресурс] : [йдеться про українських болгар, гагаузів, угорців, румунів, ромів, німців, грузинів] / Ірина Миколайчук // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/909695-ak-svatkuut-rizdvo-v-ukraini-svatkovi-tradicii-ta-stravi-nacionalnih-spilnot/>.

80. Яворський, Олексій. У Києві відновили ісламський культурний центр після російського удару (фото) [Електронний ресурс] / Олексій Яворський // #ШоТам : [сайт]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://shotam.info/u-kyievi-vidnovyly-islamskyy-kulturnyy-tsentr-pislia-rosiyskoho-udaru-foto/>.

Див. № 124, 135.

Фестивалі, свята національних культур

81. В Україні стартував [дводенний] Форум угорської національної спільноти [«На захисті спільного дому: угорська національна меншина в обороні й розвитку України»] [Електронний ресурс] : [про мету та учасників заходу] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3933634-v-ukraini-startuvav-forum-ugorskoj-nacionalnoi-spilnoti.html>.

82. Кривда, Марина. У Києві пройшов мультикультурний фестиваль «Етнічний віночок» [Електронний ресурс] : [про хід та учасників] / Марина Кривда // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3939/2006/187175/>.

Українці за кордоном. Культура українського закордоння

83. В Анкарі проходить Конгрес осередків української громади в Турецькій Республіці [Електронний ресурс] : [про подію] // Стожари : сайт укр. діаспори. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://svitua.org/2024/12/03/v-ankari-prohodyt-kongres-oseredkiv-ukrayinskoyi-gromady-v-tureczkij-respubliczi/>.

84. В Аргентині [Культурному центрі «25 травня» (м. Буенос-Айрес)] провели фестиваль [«Фестиваль століття»] з нагоди сторіччя української «Просвіти» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3937194-v-argentini-proveli-festival-z-nagodi-storicca-ukrainskoi-prosviti.html>.

85. В Українському центрі в Баку [Азербайджан] відзначили [33-ю] річницю референдуму про незалежність України [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3933400-v-ukrainskomu-centri-v-baku-vidznacili-ricnicu-referendumu-pro-nezaleznist-ukraini.html>.

86. Відбувся Європейський форум української діаспори «Новий Сад 2024» [м. Новий Сад (Сербія). До 75-річчя Європейського конгресу українців (ЄКУ)] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3941020-vidbuvsja-evropejskij-forum-ukrainskoi-diaspori-novij-sad-2024.html>.

87. Лобанов, Андрій. Канадська провінція [Онтаріо] офіційно започаткувала місяць української культурної спадщини [щоб віддати належне внеску української громади у розвиток провінції] [Електронний ресурс] / Андрій Лобанов // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 21 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

https://lb.ua/culture/2024/12/21/651361_kanadska_provintsiya_ofitsiyno.html.

88. У Вашингтоні [в Українському домі (США)] відбулася лекція [професорки музики в Університеті Каліфорнії у м. Берклі Марійки Кузьми] про хорову спадщину України та презентація [її] книжки про колядки [«Carols of Birds, Bells, and Sacred Hymns from Ukraine» («Колядки птахів, дзвони та священні гімни з України»)] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3940299-u-vasingtoni-vidbulasa-lekcia-pro-horovu-spadsinu-ukraini-ta-prezentacia-knizki-pro-koladki.html>.

89. У Великій Британії [в Українському громадському центрі Спільноти українців у Великій Британії (м. Лідс)] відкрили нову українську бібліотеку [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3938607-u-velikij-britanii-vidkrili-novu-ukrainsku-biblioteku.html>.

90. У Румунії [м. Клуж] вшанували пам'ять українського поета [та фольклориста] Степана Руданського [(1834–1873)] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3936426-u-rumunii-vsenuvali-pamat-ukrainskogo-poeta-stepana-rudanskogo.html>.

91. У Сербії [м. Врбас] відбувся [III] Фестиваль української народної пісні [Електронний ресурс] : [про хід та учасників] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3936248-u-serbii-vidbuvsya-festival-ukrainskoi-narodnoi-pisni.html>.

Див. № 23, 24, 31, 74.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

92. МКСК розпочинає публічне обговорення Стратегії розвитку культури до 2030 року [Електронний ресурс] : [про виступ міністра культури та стратегічних комунікацій України Миколи Точицького під час презентації проекту Стратегії громадськості в м. Києві] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3939988-mksk-rozpocinae-publicne-obgovorennja-strategii-rozvitku-kulturi-do-2030-roku.html>.

93. Могильний, Георгій. Культурна спадщина та зелені зони. Що робити владі у новому році, аби зберегти? [Електронний ресурс] / Георгій Могильний // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

<https://zn.ua/ukr/POLITICS/kulturna-spadshchina-ta-zeleni-zoni-shcho-robiti-vladi-u-novomu-rotsi-abi-zberehti.html>.

Автор статті акцентує увагу на незадовільній роботі МКСКУ у сфері охорони культурної спадщини, а також про те, де недопрацювало Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, профільні департаменти обласних і Київської міської державних адміністрацій.

94. Склярська, Наталя. Якою є стратегія міністерства культури і стратегічних комунікацій? Час давати відповіді [Електронний ресурс] / Наталя Склярська // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 9 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.

<https://life.pravda.com.ua/culture/strategiya-ministerstva-kulturi-i-strategichnih-komunikacij-yaka-vona-305276/>.

95. Чиченіна, Лена. Культура трактористів, м'ясо мамонта, жук і жаба. Що Мінкульт збирається робити наступні п'ять років? [Електронний ресурс] / Лена Чиченіна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 30 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://antonina.detector.media/withoutsection/post/225502/2024-12-30-kultura-traktorystiv-myaso-mamonta-zhuk-i-zhaba-shcho-minkult-zbyraietsya-robity-nastupni-pyat-rokiv/>.

Відгук на презентацію МКСКУ проекту Стратегії розвитку культури України до 2030 року у Нац. центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» (м. Київ).

Див. № 266, 267.

Щодо створення Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки

96. Кацімон, Ольга. Любов Цибульська: «Призначення Бикова – це вирок власній експертності. Це також злочин» [Електронний ресурс] / Ольга Кацімон //

Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 7 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://detector.media/community/article/235686/2024-12-07-lyubov-tsybulska-pryznachennya-bykova-tse-vyrok-vlasniy-ekspertnosti-tse-takozh-zlochyn/>.

Коментар ексочільниці Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики України Л. Цибульської щодо діяльності центру на початку своєї роботи як частини Державного інформаційного агентства «Укрінформ» та призначення С. Бикова на посаду керівника центру.

97. Кацімон, Ольга. Сергій Биков відповів на звинувачення про співпрацю з Медведчуком та ОПЗЖ [Електронний ресурс] / Ольга Кацімон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 7 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235690/2024-12-07-sergiy-bykov-vidpoviv-na-zvynuvachennya-pro-spivpratsyu-z-medvedchukom-ta-opzzh/>.

Коментар в.о. керівника Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки С. Бикова щодо звинувачень у співпраці з В. Медведчуком та політичною партією «ОПЗЖ».¹

98. Лавришин, Юлія. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] знову створило Центр стратегічних комунікацій та призначило його керівником Сергія Бикова [Електронний ресурс] / Юлія Лавришин, Гала Скляревська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235669/2024-12-06-mksk-znovu-stvorylo-tsentr-strategichnykh-komunikatsiy-ta-pryznachylo-yogo-kerivnykom-sergiya-bykova/>.

99. Скляревська, Гала. «Маємо стриманий оптимізм». Ігор Соловей – про подальшу роботу Центру стратегічних комунікацій [Електронний ресурс] / Гала Скляревська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 7 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://detector.media/community/article/235687/2024-12-07-maiemo-strymany-optymizm-igor-solovey-pro-podalshu-robotu-tsentru-strategichnykh-komunikatsiy/>.

Коментар керівника Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки І. Солов'я щодо подальших кроків МКСКУ для продовження роботи центру та кадрових рішень.

100. Ярема, Олена. Медіарух закликає до прозорих рішень і діалогу щодо Центру стратегічних комунікацій [Електронний ресурс] : [про заяву Медіаруху, громадських організацій та представників сфери медіа та комунікацій] / Олена Ярема // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

¹ Див. також: Абрамова, Анетт. Глава Центру страткомунікацій Мінкульту заперечив роботу на Медведчука: «Моя мета – служити народу України» [Електронний ресурс] / Анетт Абрамова // Громад. телебачення : [сайт]. 2024. 7 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 07.12.2024. <https://hromadske.ua/polityka/235873-hlava-tsentru-stratkomunikatsiy-minkultu-zaperechyv-robotu-na-medvedchuka-moia-meta-sluzyty-narodu-ukrayiny>.

<https://detector.media/infospace/article/235709/2024-12-08-mediarukh-zaklykaie-do-prozorykh-rishen-i-dialogu-shchodo-tsentru-strategichnykh-komunikatsiy/>.

**Регіональна культурна політика,
культурно-мистецьке життя громад**

101. Катаєва, Марія. У проєкті бюджету Києва на 2025 рік на культуру передбачено майже 2 мільярди гривень, – Анжияк [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105842/>.

Про інтерв'ю директора Департаменту культури КМДА С. Анжияка для спільного проєкту радіо «Київ FM» та «Вечірнього Києва» щодо реалізації програми «Столична культура: 2022–2024 роки» та збільшення фінансування галузі культури столиці у 2025 р.¹

102. Кабачій, Радослава. Культура всупереч війні: чим живе Харків книги, слова і мистецтва? [Електронний ресурс] : [репортаж про культурне життя міста] / Радослава Кабачій // Сенсор : медіа про культуру : [сайт]. – 2024. – 22 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.

<https://sensormedia.com.ua/culture/kultura-vsuperech-vijni-chym-zhyve-harkiv-knygy-slova-i-mystecztva/>.

103. Катаєва, Марія. Кластер «Краків» на Русанівці [м. Київ] став успішним прикладом центру культурного доступного дозвілля [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105846/>.

104. Катаєва, Марія. Культура сьогодні має терапевтичне значення, – Ганна Старостенко [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106495/>.

Про інтерв'ю депутатки Київради, заступниці голови КМДА Г. Старостенко програмі «Київ: Вголос» радіо «Київ FM» щодо необхідності залучання закладів культури до програм з реабілітації військових, перетворення комунальних кінотеатрів у мультифункціональні культурні центри².

105. На Прикарпатті запровадили [обласну] премію імені Марка Боєслава за твори у жанрі військової літератури [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

¹ Див. також: Анжияк, Сергій. Розмови про зменшення фінансування культури Києва – маніпуляція: інтерв'ю з директором Департаменту культури [КМДА про бюджет галузі у 2025 р. та його особливості] [Електронний ресурс] / Сергій Анжияк ; [розмову вела] Ірина Главацька // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2024. 3 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані, відеозапис. Дата звернення: 11.12.2024. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/105794/>.

² Див. також: Катаєва, Марія. У найближчі три роки у столиці відреставрують знакові будівлі [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2024. 23 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.12.2024. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/106499/>.

<https://litgazeta.com.ua/news/na-prykarpatti-zaprovadyly-premiu-imeni-marka-boieslava-za-tvory-u-zhanri-vijskovo-literatury/>.

106. Новосвітня, Катерина. Молодь представила у Києві проекти комфортного безбар'єрного міста [Електронний ресурс] / Катерина Новосвітня // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105834/>.

Про учасників та основні питання II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «ПРОКІЇВ», яка відбулася в межах Платформи розвитку Києва за підтримки КМДА.

107. Оласюк, Ольга. На Волині працівниця селищної ради ініціювала реформу, яку підтримали в Міністерстві культури. Як їй це вдалося [Електронний ресурс] / Ольга Оласюк, Тетяна Смокович, Валентина Лоса ; [розмовляла] Нарина Касапова // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://shotam.info/na-volyni-pratsivnytsia-selyshchnoi-rady-initsiiuvala-reformu-iaku-pidtrymaly-v-ministerstvi-kultury-yak-iy-tse-vdalosia/>.

Завідувачка сектору культури, молоді, спорту та туризму, начальниця управління гуманітарної політики та директорка центру культури та дозвілля Любешівської селищної ради (Волинська обл.) про розроблення проєкту реформи роботи закладів культури в Любешівській громаді та їх технічного оновлення завдяки співпраці з експертами проєкту «ІМПУЛЬС», який реалізується за підтримки Проєкту USAID «ГОВЕРЛА».

108. У Львові беруться за відновлення музею Шухевича [Електронний ресурс] / Львівська міська рада // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://wz.lviv.ua/news/524824-lviv-pidhotuvav-usi-dokumenty-dlia-pochatku-robot-z-vidbudovy-muzeiu-shukhevycha>.

Про підписання Львівським міжміським бюро технічної інвентаризації та ГО «Новий музей» меморандуму про співпрацю щодо відновлення Музею генерал-хорунжого УПА Р. Шухевича (м. Львів) та про проєкт відновлення будівлі музею і облаштування прилеглої території.

109. Чим 2024 рік запам'ятається франківському мистецтву [Електронний ресурс] : [підсумки року від команди Post impreza] // Post impreza : [інтернет-вид.]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.

<https://postimpreza.org/texts/chym-2024-rik-zapam-iataietsia-frankivskomu-mystetstvu>.

110. Шамрай, Олександр. Підтримка краєзнавства як складова гуманітарної політики органів державної влади [Електронний ресурс] / Олександр Шамрай // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 13–17. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про підтримку краєзнавства органами державної влади Черкаської обл., а саме: шляхом затвердження обласних програм, заснування обласної краєзнавчої

премії, надання стипендій для краєзнавців, фінансування видання краєзнавчої літератури тощо.

Див. № 48, 171, 261, 269.

Фінанси, матеріально-технічний стан та забезпечення закладів галузі

111. В Україні через війну зазнали руйнувань чи пошкоджень 2130 об'єктів культурної інфраструктури [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3935161-v-ukraini-cerez-vijnu-zaznali-rujnuvan-ci-poskodzen-2130-obektiv-kulturnoi-infrastrukturi.html>.

112. Данькова, Наталія. Бюджет–2025: менше грошей на культуру, більше – на захист інформації, фінансування телемарафону – на рівні цього року [Електронний ресурс] / Наталія Данькова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236050/2024-12-18-byudzhet-2025-menshe-groshey-na-kulturu-bilshe-na-zakhyst-informatsii-finansuvannya-telemarafonu-na-rivni-tsogo-roku/>.

Див. № 48, 101, 108, 272.

Український культурний фонд

113. Громадам та діячам культури рекомендують брати участь у програмах Українського культурного фонду [Електронний ресурс] : [програми грантового сезону на 2025 р.] / пресслужба Апарату Верховної Ради України // Голос України : [інтернет-версія]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<http://www.golos.com.ua/article/381029>.

Див. № 78, 165, 214, 233.

Правові питання галузі

114. Забазнова, Наталія. У власність держави повернули Успенський собор у Каневі [Електронний ресурс] : собор протягом 20 років незаконно перебував у власності УПЦ МП : [про рішення Господарського суду Черкаської обл.] // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2024. – 14 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://zaxid.net/u-vlasnist-derzhavi-povernuli-uspenskiy-sobor-u-kanevi-n1599877>.

115. Кацімон, Ольга. За рік в Україні накладено 97 штрафів за недотримання мовного закону [Електронний ресурс] : [за повідомленням Уповноваженого із захисту державної мови Тараса Кременя] / Ольга Кацімон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 28 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236488/2024-12-28-za-rik-v-ukraini-nakladeno-97-shtrafiv-za-nedotrymannya-movnogo-zakonu/>.

116. [Київська міська] Прокуратура через суд просить Мінкульт [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] внести до

[Державного] реєстру [нерухомих] пам'яток прибутковий будинок на Хрещатику, 48 [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 04.12.2024.

https://tvoemisto.tv/news/prokuratura_cherez_sud_prosynt_minkult_vnesty_do_reiestru_u_pamyatok_prybutkovyy_budynok_na_hreshchatyku_48_171150.html.

117. Президент [України Володимир Зеленський] вніс у [Верховну] Раду [України] на ратифікацію Нікосійську конвенцію 2017 року про культурні цінності [– Конвенцію Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3938531-prezident-vnis-u-radu-na-ratifikaciju-nikosijsku-konvenciu-2017-roku-pro-kulturni-cinnosti.html>.

118. Суд скасував дозвіл на забудову садиби Баккалинського [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 04.12.2024.

https://tvoemisto.tv/news/sud_skasuvav_dozvil_na_zabudovu_sadyby_bakkalynskog_o_171152.html.

Про скасування Північним апеляційним господарським судом рішення Господарського суду м. Києва, що дозволяло забудувати пам'ятку архітектури – садибу Пулина Баккалинського 1901 р. у м. Києві.

119. [Шевченківський районний] Суд [м. Києва] зняв арешт з садиби Барбана [на вулиці Обсерваторній, 6, яка включена до Переліку пам'яток Києва], це відкриває шлях до проведення будівельних робіт [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

https://tvoemisto.tv/news/sud_znyav_aresht_z_sadyby_barbana_tse_vidkryvaie_shlyah_do_provedennya_budivelnyh_robit_171894.html.

Див. № 11, 262.

Авторське право

120. Очеретяна, Марія. Піратів у ЄС не беруть. Як ми захищаємо авторське право [Електронний ресурс] / Марія Очеретяна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://ms.detector.media/trendi/post/37028/2024-12-23-pirativ-u-ies-ne-berut-yak-my-zakhyshchajemo-avtorske-pravo/>.

121. Україна – серед лідерів за споживанням піратського контенту: результати дослідження [Електронний ресурс] // Район. Життя : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://life.rayon.in.ua/news/769757-ukraina-sered-lideriv-za-spozhyvannyam-piratskogo-kontentu-rezultati-doslidzhennya>.

Нормативно-правове забезпечення галузі

122. Буняк, Валерія. Верховна Рада [України] ухвалила у першому читанні законопроект [№ 12111] про зміни до закону «Про медіа» [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235592/2024-12-05-verkhovna-rada-ukhvalyla-u-pershomu-chytanni-zakonoproiekt-pro-zminy-do-zakonu-pro-media/>.

123. Кабмін [Кабінет Міністрів України] затвердив порядок надання державної допомоги на придбання книг [відповідно до Закону України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні»] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934078-kabmin-zatverdiv-poradok-nadanna-derzavnoi-dopomogi-na-privbanna-knig.html>.¹

124. Куркіна, Дар'я. Уряд пропонує позбавити державного захисту російську та білоруську мови [Електронний ресурс] : [про схвалення Кабінетом Міністрів України законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з оновленням офіційного перекладу Європейської хартії регіональних або міноритарних мов»] / Дар'я Куркіна // Еспресо : [сайт]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://espresso.tv/suspilstvo-uryad-proponue-pozbaviti-derzhavnogo-zakhistu-rosiysku-ta-bilorusku-movi>.

125. Уряд схвалив комунікаційну стратегію щодо створення безбар'єрного простору в Україні [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 21 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3940540-urad-shvaliv-komunikacijnu-strategiu-sodo-stvorennja-bezbarernogo-prostoru-v-ukraini.html>.

Про схвалення Кабінетом Міністрів України розпорядження «Деякі питання комунікаційної підтримки реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року».

Освіта. Кадри

126. Мартиненко, Ярослав. Підготовка фахівців бібліотечно-інформаційної сфери України до впровадження хмарних технологій / Ярослав Мартиненко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 9. – С. 24–34.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/312065>.

Проаналізовано чинні освітньо-професійні програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», що спрямовані на формування цифрових компетентностей майбутніх фахівців бібліотечно-інформаційної сфери та

¹ Див. також: Руденко, Олексій. Українці отримують від держави понад 900 гривень на купівлю книг: коли й куди надійдуть кошти [Електронний ресурс] / Олексій Руденко // Фокус : [інтернет-версія]. 2024. 5 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 05.12.2024. <https://focus.ua/uk/ukraine/682301-groshi-na-knigi-908-grn-na-kupivlyu-knig-vid-derzhavi>.

враховують потребу підготовки цих фахівців до роботи в контексті впровадження хмарних технологій у діяльність бібліотек України.

127. Паска, Андрій. Формування музейної культури студентської молоді у закладах вищої освіти України [Електронний ресурс] / Андрій Паска // Молодь і ринок. – 2024. – № 11. – С. 133–137. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/312996/307124>.

Навчальні заклади культури (спеціалізовані школи, коледжі, вищі заклади освіти)

128. Миколаївський коледж культури і мистецтв відсвяткував 70-й День народження [Електронний ресурс] : [про урочистий захід з нагоди ювілею] / [Миколаїв. облдержадміністрація] // Район. Миколаїв : [сайт]. – 2024. – 9 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/766683-mikolaivskiy-koledzh-kulturi-i-mistetstv-vidsvyatkuvav-70-y-den-narodzhennya>.

Див. № 19, 126.

Початкова мистецька освіта

Див. № 16.

Кадри

129. Барвінок, Ольга. Краєзнавчі пріоритети наукової школи професорки Тетяни Кузнець [Електронний ресурс] / Ольга Барвінок, Ігор Кривошея // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 167–174. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Про науково-педагогічну діяльність доктора іст. наук, професорки Т. Кузнець, зокрема як керівника науково-дослідної лабораторії «Історичне краєзнавство Уманщини» Уманського держ. педагогічного університету ім. П. Тичини.

130. Кабмін [Кабінет Міністрів України] призначив Юлію Гнатюк тимчасовою очільницею [Українського] Інституту нацпам'яті: що про неї відомо [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2024. – 21 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/yuliya-gnatyuk-ukrajinskiy-institut-nacionalnoji-ram-yati-otrimav-timchasovu-ochilnicyu-50476037.html>.

131. Лавришин, Юлія. Керівник, який не відбувся: хто такий Сергій Биков [Електронний ресурс] : він отримав посаду від МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України] і наступного ж дня втратив її через реакцію медіаспільноти / Юлія Лавришин // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://ms.detector.media/trendi/post/36919/2024-12-08-kerivnyk-yakyy-ne-vidbuvsya-khto-takyy-sergiy-bykov/>.

Див. № 59.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

132. В Індонезії [в м. Джакарті] провели День української культури [«Ukrainian Culture Day»] [Електронний ресурс] : [програма заходу] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3938495-v-indonezii-proveli-den-ukrainskoi-kulturi.html>.

133. В Італії [у Національному музеї Абруццо (м. Л'Аква)] провели захід «Україна і спів душі», присвячений українській культурі [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3933985-v-italii-proveli-zahid-ukraina-i-spiv-dusi-prisvacenij-ukrainskij-kulturi.html>.

134. В'ятрович, Володимир. Володимир В'ятрович: «Польські політики кроки назустріч сприймають як захоочення до подальшого тиску» [Електронний ресурс] / Володимир В'ятрович ; [інтерв'ю вела] Анжеліка Сизоненко // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 29 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

https://lb.ua/news/2024/12/29/652456_volodimir_vyatrovich_polski.html.

Народний депутат України, колишній очільник Укр. інституту нац. пам'яті та дослідник визвольного руху про те, як складні питання спільної історії стали заручниками польських політиків і чому українська влада неправильно реагує на вимоги Варшави.

135. Зінченко, Мар'яна. Сенат Чехії визнав депортацію кримських татар геноцидом [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236121/2024-12-18-senat-chekhii-vyznav-deportatsiyu-krymskykh-tatar-genotsydom/>.

136. «Культурний Рамштайн» може відбутися в Україні у лютому наступного року – Точицький [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3936794-kulturnij-ramstajn-moze-vidbutisa-v-ukraini-u-lutomu-nastupnogo-roku-tocickij.html>.

Коментар міністра культури та стратегічних комунікацій України М. Точицького щодо підготовки плану проведення першої зустрічі міністрів культури європейських країн та країн G7 у форматі «Культурного Рамштайну» в Україні у 2025 р.

137. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив трансляцію українського контенту [під час зустрічі] з представниками франко-німецького [міждержавного культурного некомерційного] телеканалу ARTE [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 14 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3937991-tocickij-obgovoriv-translaciю-ukrainskogo-kontentu-z-predstavnikami-frankonimeckogo-telekanalu-arte.html>.

138. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький презентував іноземним дипломатам стратегію Культурного суверенітету [у межах національного Плану стійкості Президента України Володимира Зеленського] [Електронний ресурс] : [про ключові напрями стратегії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934507-tocickij-prezentuvav-inozemnim-diplomatam-strategiю-kulturnogo-suverenitetu.html>.

139. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький та міністр культури Литви [Шауранас Бірутис] обговорили поглиблення співпраці [за результатами участі у перших міжурядових консультаціях України та Литви] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3940430-tocickij-ta-ministr-kulturi-litvi-obgovorili-pogliblenna-spivpraci.html>.

140. У США [в Університеті Індіани] відкрили виставку «Чотири ноти з України», присвячену історії [колядки] «Щедрика» [і культурної дипломатії періоду УНР] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3936791-u-ssa-vidkrili-vistavku-cotiri-noti-z-ukraini-prisvacenu-istorii-sedrika.html>.

Див. № 7, 25, 70, 78, 106, 107, 165.

***Щодо зустрічі міністра культури та
стратегічних комунікацій України
М. Точицького з представниками ключових
європейських інституцій у м. Брюсселі (Бельгія)***

141. Культура є вагомим складовим елементом переговорів про членство України в ЄС – Точицький [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3936808-kultura-e-vagomou-skladovou-peregovoriv-pro-clenstvo-ukraini-v-es-tocickij.html>.

Про заяву міністра культури та стратегічних комунікацій України М. Точицького за підсумками зустрічі.

142. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив з головою комітету [з питань культури та освіти] Європарламенту [Нелою Ріль] захист культури під час війни [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3936775-tocickij-obgovoriv-z-golovou-komitetu-evroparlamentu-zahist-kulturi-pid-cas-vijni.html>.

143. Ярема, Олена. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України] Микола Точицький обговорив із комісаром ЄС [з питань справедливості між поколіннями, молоді, культури та спорту Гленном Мікаллефом] захист української культури від російської агресії [Електронний ресурс] / Олена Ярема // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235810/2024-12-10-mykola-tochytskyi-obgovoryv-iz-komisarom-ies-zakhyst-ukrainskoi-kultury-vid-rosiyskoi-agresii/>.

Конференція Ради Європи «Без культури немає демократії»: відзначення 70-річчя Європейської культурної конвенції» (м. Страсбург, Франція)

144. Культура має стати частиною кожного з блоків на конференції з відбудови в Римі – Точицький [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3937653-kultura-mae-stati-castinou-kozno-go-z-blokiv-na-konferencii-z-vidbudovi-v-rimi-tocickij.html>.

Коментар міністра культури та стратегічних комунікацій України М. Точицького під час конференції.

145. Точицький – на конференції РЄ: Україна як ніколи раніше розуміє залежність між культурою й демократією [Електронний ресурс] : [про виступ міністра культури та стратегічних комунікацій України на конференції] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3937444-tocickij-na-konferencii-re-ukraina-rozumie-vzaemozaleznist-miz-kulturou-j-demokratieiu-ak-nikoli-ranise.html>.

146. Ярема, Олена. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України] Микола Точицький обговорив із Генсеком Ради Європи [Аленом Берсе питання співпраці між Україною та Радою Європи, зокрема у сфері культури та стратегічних комунікацій, та] руйнівний вплив російської агресії на культурну спадщину України [Електронний ресурс] / Олена Ярема // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235920/2024-12-12-mykola-tochytskyi-obgovoryv-iz-gensekom-rady-ievropy-ruynivnyy-vplyv-rosiyskoi-agresii-na-kulturnu-spadshchynu-ukrainy/>.

Євроінтеграція України

Див. № 117, 120.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти

147. Лисогор, Ірина. Заступник міністра культури: Україна розраховує на посилення інтеграції в культурний простір ЄС із початком головування Польщі

[Електронний ресурс] / Ірина Лисогор // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

https://lb.ua/culture/2024/12/12/649892_zastupnik_ministra_kulturi.html.

Про виступи заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції А. Наджоса, секторальної менеджерки з питань культури Представництва ЄС в Україні Т. Шульги і шеф-редакторки lb.ua С. Кошкіної на міжнародній конференції-шоукейсі «Культурні відносини України та ЄС: підсумки 2024 року», організованій Бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні.

Див. № 22, 211, 213.

Підтримка України у світі

148. Поліковська, Юлія. NYT [видання The New York Times] опублікувало статтю [«Сталін змусив цих українських письменників замовкнути. Війна знову зробила їх відомими»] про значення «Розстріляного відродження» для українців під час війни [Електронний ресурс] : митців, вбитих росіянами під час повномасштабного військового вторгнення, називають «новим розстріляним Відродженням» / Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://ms.detector.media/internet/post/36904/2024-12-05-nyt-opublikovalo-stattyu-pro-znachennya-rozstrilyanogo-vidrozhennya-dlya-ukraintsiv-pid-chas-viyny/>.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ

Методи і форми культурно-дозвілєвої роботи

Дозвілля

Див. № 103.

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО

Фольклор

149. В Івано-Франківську презентували аудіоальбом із лемківськими казками [«Оповім ти дашто» (розповім тобі щось) музиканта та добровольця медичного батальйону «Госпітальєри» Мишка Адамчака] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934494-v-ivanofrankivsku-prezentovali-audioalbom-iz-lemkivskimi-kazkami-opovim-ti-dasto.html>.¹

150. Гуменюк, Оксана. Радянська влада змушувала людей забути своє коріння. Як у селах Богуславщини відроджують культурну спадщину [Електронний ресурс] / Оксана Гуменюк, Вікторія Олійник ; [записала] Нарина Касапова // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

¹ Див. також: Творці аудіоальбому з лемківськими казками взяли за «Казки 18+» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2024. 18 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 18.12.2024. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3939516-tvorci-audioalbomu-z-lemkivskimi-kazkami-vzalisa-za-kazki-18.html>.

<https://shotam.info/u-selakh-bohuslavshchyny-aktyvisty-vidrozhuiut-kulturnu-spadshchynu/>.

Голова та керівниця проєктів ГО «Навколо Нас. UA» про експедицію селами Богуславщини (Київська обл.) з метою збору автентичних історій, пісень, обрядів і зразків традиційного одягу і відродження забутого коріння.

151. Гундорова, Тамара. «Конотопська відьма»: притча про війну, загрозу колонізації та малоросійський маскарад [Електронний ресурс] / Тамара Гундорова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2024. – 18–19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

Частина 1. – <https://tyzhden.ua/konotopska-vidma-prytcha-pro-vijnu-zahrozu-kolonizatsii-ta-malorosijskyj-maskarad-chastyna-1/>.

Частина 2. – <https://tyzhden.ua/konotopska-vidma-prytcha-pro-vijnu-zahrozu-kolonizatsii-ta-malorosijskyj-maskarad-chastyna-2/>.

Про образ відьми в українському фольклорі, літературі та сучасне втілення в театрі, кіно та музиці.

152. Коваль-Фучило, Ірина. Український пісенний фольклор у записах [кінорежисера, письменника] Олександра Довженка [здійснених у грудні 1943 р. від своєї матері] : історія публікації, аналіз мотивів і сюжетів [Електронний ресурс] / Ірина Коваль-Фучило // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1203–1214. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-20/>.

153. Тарасюк, Ірина. Уявлення про Бога як Творця і Вседержителя у народному світорозумінні українців: на матеріалі паремій [Електронний ресурс] / Ірина Тарасюк // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1096–1108. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-10/>.

154. Черноус, Анна. Щиро, радісно і відчайдушно. Чому українці так люблять колядувати [Електронний ресурс] / Анна Черноус ; [розмовляла] Леся Федів // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

https://lb.ua/society/2024/12/24/651835_shchiro_radisno_i_vidchaydushno_chomu.html.

Співзасновниця музичної майстерні «Гурба», етномузикологиня про магію і силу українських колядок, чи мають подібну спадщину інші народи і чому росіяни їх крадуть, як Голодомор вплинув на український фольклор, чому народна співанка на три ноти стала найвідомішою та найулюбленішою українською піснею у світі та скільки років має прожити різдвяна пісня, щоб називатися колядою.

Див. № 25.

Народні свята та обряди

155. Горошко-Погорецька, Леся. «Декувать вам, мій дєдику, за ваш хліб, бо я їду на вечеру в чужий дім» (переїзд молодої до молодого у покутській традиції) [Електронний ресурс] : [про етнолокальний варіант весільної звичаєвості Покуття] / Леся Горошко-Погорецька // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. –

2024. – № 5. – С. 1117–1126. – Назва з екрана. – Текст. і граф дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-12/>.

156. Гураль, Ольга. Різдво та Новий рік у Косачів, Лисенків і Старицьких у Києві [Електронний ресурс] : [про святкування у родинах української еліти] / Ольга Гураль // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://tyzhden.ua/rizdvo-ta-novyj-rik-u-kosachiv-lysenkiv-i-starytskykh-u-kyievi/>.

157. Рахно, Костянтин. Дах будівлі в обрядах зняття зурочення [Електронний ресурс] / Костянтин Рахно // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1137–1149. – Назва з екрана. – Текст. і граф дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-14/>.

158. Серебрякова, Олена. «Квок, квок, сто курок, а єден когуток, щоби тільки яєчок, як на небі зірочок»: господарська магія у різдвяно-водохресній звичаєвості бойків [Електронний ресурс] / Олена Серебрякова // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1127–1136. – Назва з екрана. – Текст. і граф дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-13/>.

159. Яворський, Олексій. В Україні створили путівник із традиційними сценаріями зимових свят [Електронний ресурс] : Zagoryi Foundation презентував новий цикл проекту «Витоки. Путівник українськими звичаями», присвячений зимовим святам. Цей посібник створено разом із провідними етнографами, істориками та фольклористами, аби відроджувати й популяризувати українські традиції / Олексій Яворський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://shotam.info/vyushov-putivnyk-iz-tradytsiynymy-stsenariiamy-ukrainskykh-zymovykh-sviat/>.

Див. № 20, 24.

Персоналії фольклористів, етнографів

Див. № 58, 60, 61.

Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв

Див. № 16, 35, 91.

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

Див. № 35, 162.

Виставки

160. Асадчева, Тетяна. На хвилі творчості: у столиці демонструють виставку артстудії «13 ПОВЕРХ» [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105858/>.

Про виставку художників та учнів артстудії О. Малих «13 ПОВЕРХ» у галереї «Imagine Point» (м. Київ).¹

161. Ляльковий рай [Електронний ресурс] // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2024. – 26 груд. (№ 103–104). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://vo.od.ua/rubrics/raznoe/50815.php>.

Виставка ляльок «Магія казки та натхнення» майстрині А. Лити в Бібліотеці-філії № 1 ім. Е. Багрицького ЦБС для дорослих м. Одеси.

162. На Рівненщині вчетверте відкрили Всеукраїнський мистецький проєкт «Ткацтво.УА» [Електронний ресурс] : [про учасників, програму і хід форуму українського ткацтва] // Район. Культура : [сайт]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/767015-na-rivnenshchini-vchetverte-vidkrili-vseukrainskiy-mistetskiy-proekt-tkatstvoua>.

Див. № 34.

Персоналії

163. Швидюк-Богдан, Анастасія. Псевдоморфози мотивів традиційних розписів у наївному мистецтві Ярини та Софії Гоменюк [Електронний ресурс] / Анастасія Швидюк-Богдан // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1249–1257. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-23/>.

Про творчість найвічних художниць Ярини (1913–1989) та Софії Гоменюк (1921–2001) через призму традиції хатніх розписів Уманщини та Поділля.

Музичне аматорство

164. Стрілець, Л. Наша зброя – пісня! [Електронний ресурс] / Л. Стрілець // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<http://pvisti.info/culture/16139-nasha-zbroia-pisnia>.

Творча зустріч і концерт народного хору «Смотрич» (м. Кам'янець-Подільський) та Ансамблю музики і пісні «Ретро» (м. Хмельницький) у Хмельницькій школі мистецтв.

Див. № 16, 91.

Театральне аматорство

165. Григор'єв, Роман. Нові культурні сенси Барського МХАТу [Електронний ресурс] / Роман Григор'єв, Ірина Дєдова ; [розмовляла] Антоніна Мніх // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозаписи. – Дата звернення: 09.12.2024.

¹ Див. також: Добровольська, Катерина. 13 поверх. Артстудія Олексія Малих [Електронний ресурс] / Катерина Добровольська, Олексій Малих // МІТЄЦ: сучасне мистецтво України : [портал]. 2024. 16 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення : 17.12.2024. <https://mitec.ua/13-poverh-artstudiya-oleksiya-malyh-2/>.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3935059-novi-kulturni-sensi-barskogo-mhatu.html>.

Директор ГО «Барський міський худож. аматорський театр» (Вінницька обл.) та режисерка театру про колектив і його вистави, аудіоальбом казок «На вушко», записаний за підтримки Укр. культурного фонду та Міністерства культури Великого Герцогства Люксембург, а також про реабілітацію військових через арттерапію, співпрацю з ветеранами та реалізацію проєкту «Театр рівності» для соціалізації людей з порушеннями зору.

Фото-, кіноаматорство

Див. № 33.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ

166. Бібліотеки відвідують лише 7% українців. Дослідження [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3937255-biblioteki-vidviduut-lise-7-ukrainciv.html>.

Про дані дослідження Укр. інституту книги щодо відвідування бібліотек в Україні, наведені під час круглого столу «Зміцнення позиції української книги» в Укрінформі (м. Київ) та коментарі генерального директора НБУ ім. Ярослава Мудрого О. Сербіна та першої заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій України Г. Григоренко в межах дискусії.

167. Дем'яненко, Людмила. Українські бібліотеки в умовах російської агресії: актуальні проблеми та перспективи розвитку / Людмила Дем'яненко // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 9. – С. 18–24.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/18499>.

Про специфіку роботи вітчизняних бібліотек в умовах воєнного стану, зокрема, особливості використання електронних ресурсів, наповнення фондів, підтримку держави, міжнародні проєкти з оцифрування бібліотечних, архівних і музейних матеріалів, які належать до національної культурної спадщини.

Див. № 126.

Історія бібліотечної справи в Україні

168. Лазуренко, Валентин. Дослідження з історії бібліотечної справи на Черкащині. Рец. на: Бугаєнко К. С. Бібліотечна справа Черкащини: від першоджерел до сьогодення: історико-краєзнавчий нарис. Черкаси: Вертикаль, видавець Кандич С. Г., 2023. 172 с. [Електронний ресурс] / Валентин Лазуренко // Краєзнавство : [інтернет-версія]. – 2024. – № 2. – С. 229–232. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<http://kraieznavstvo.history.org.ua/cgi-bin/krzn/jrn.exe?Z21ID>.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

169. У Києві [Публічній бібліотеці ім. Самеда Вургуна] відкрили книгозбірню поета [паліндроміста, майстра візуальних віршів, перекладача тюркських літератур, зокрема азербайджанської] Миколи Мірошніченка [Електронний ресурс] : [про відкриття книгозбірні за сприяння посольства України в Азербайджанській Республіці, Українсько-тюркського центру та Українського центру в Баку] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3936385-u-kievi-vidkrili-knigozbirnu-poeta-mikoli-mirosnicenka.html>.

170. Українські книжки передали Національній бібліотеці Азербайджану [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3941109-ukrainski-knizki-peredali-nacionalnij-biblioteci-azerbajdzanu.html>.

Див. № 167, 180.

Робота бібліотек інших країн

Див. № 89.

Організація та управління в галузі бібліотечної справи

171. Катаєва, Марія. Наступного року на оновлення фондів столичних бібліотек планують виділити 8 мільйонів гривень [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105844/>.

Про інтерв'ю директора Департаменту культури КМДА С. Анжияка для спільного проєкту радіо «Київ FM» та «Вечірнього Києва», зокрема щодо оновлення впродовж 2023–2024 рр. фондів бібліотек комунальної власності та їх трансформацію в місця суспільного простору, де громада може отримати не лише книги, а й широкий спектр послуг.

Мережа та типи бібліотек

Національні бібліотеки

Див. № 17, 166, 180.

Наукові бібліотеки

Див. № 17, 59, 180.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

172. Гаврош, Олександр. Закарпатський першопроходець. До сторіччя відомого літературознавця Василя Микитася [Електронний ресурс] / Олександр Гаврош // Новини Закарпаття : [інтернет-версія]. – 2024. – 7 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://novzak.uz.ua/zakarpatskyj-pershoprohodets-do-storichchya-vidomogo-literaturoznavtsya-vasylya-mykytasya/>.

Про хід і учасників круглого столу, присвяченого 100-річчю від дня народження літературознавця, педагога В. Микитася (1924–1999), в Закарпатській ОУНБ ім. Ф. Потушняка (м. Ужгород).

173. Круглий стіл «Український світ і світовий вимір Григорія Сковороди» [у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці] [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2024. – 1 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024.

<https://ukrpohliad.org/national-memory/kruglyj-stil-ukrayinskyj-svit-i-svitovyj-vymir-grygoriya-skovorody.html>.

174. Москальов, Павло. Її безмежний всесвіт [Електронний ресурс] / Павло Москальов, Віра Марущак, Ганна Король // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://ukrpohliad.org/culture/yiyi-bezmezhenyj-vsesvit.html>.

Поетично-музичний вечір і презентація збірки віршів «Всесвіт надії, віри та любові» поетеси, педагогині і журналістки Г. Король у Миколаївській ОУНБ.

175. У Миколаївській [обласній універсальній науковій] бібліотеці відкрили фотовиставку «Оберіг жіночої долі» [робіт Галини Сеннікової, Єви Гудзон та Дениса Зулкорнєєва. До Дня української хустки] [Електронний ресурс] // Район. Миколаїв : [сайт]. – 2024. – 7 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/766277-u-mikolaivskiy-bibliotetsi-vidkrili-fotovistavku-oberig-zhinochoi-doli>.

176. У Сумах [обласній універсальній науковій бібліотеці] презентували 28-й випуск альманаху [літераторів Сумщини] «Слобожанщина» [Електронний ресурс] // SumyToday : [портал]. – 2024. – 29 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://sumy.today/news/culture/44940-u-sumakh-prezentovali-28-j-vipusk-almanakhu-slobozhanshchina.html>.

Див. № 19.

Публічні бібліотеки

177. Коло містами Львівщини: Самбір, Стрий, Дрогобич і Трускавець [Електронний ресурс] / Дарія Піскозуб, Наталія Матолінець, Наталія Довгопол [та ін.] ; [записала] Світлана Тараторіна // Сенсор : медіа про культуру : [сайт]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://sensormedia.com.ua/books/kolo-mistamy-lvivshhyny-sambir-stryj-drogobych-i-truskavec/>.

Письменниці, засновниці спільноти «Фантастичні talk(s)» про літературні заходи в бібліотеках міст Самбір, Стрий, Дрогобич, Трускавець – Львівське кільце туру в межах проєкту «Фантастична Україна», реалізованого в рамках конкурсу Укр. інституту книги.

178. Сумська публічна бібліотека та ГО «Код НАЦІЇ. ЮА» підписали Меморандум про співпрацю [Електронний ресурс] // SumyToday : [портал]. – 2024. – 15 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://sumy.today/news/culture/44716-sumska-publiczna-biblioteka-ta-ho-kod-natsiyiua-pidpysaly-memorandum-pro-spivpratsiu.html>.

Міські бібліотеки

179. У Центральній бібліотеці Полтавської [міської територіальної] громади провели просвітницьке зібрання [«Пам'ять серця, сили й завзяття – все віддаю для України»] з нагоди 150-річчя [від дня народження поета, перекладача, історика театру, літературознавця, першого міністра освіти УНР] Івана Стешенка [Електронний ресурс] : [про хід і учасників заходу] / Полтав. офіс УІНП // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозаписи. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://ukrpohliad.org/national-memory/u-czentralnij-biblioteczi-poltavskoyi-gromady-provely-prosvitnyczke-zibrannya-z-nagody-150-richchya-ivana-steshenka.html>.

Див. № 161, 169, 171.

Основні напрями діяльності бібліотек

Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)

180. Бірюкова, Ірина. «Документи мають свої хвороби»: як одеська бібліотека бореться за збереження спадщини [Електронний ресурс] / Ірина Бірюкова ; [записав] Віталій Гарнов // Суспільне. Одеса : [сайт]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

<https://suspilne.media/odesa/911995-dokumenty-mayut-svoi-hvorobi-ak-odeska-biblioteka-boretsya-za-zberezennya-spadshini/>.

Директорка Одеської нац. наук. бібліотеки про придбання книгозбірнею завдяки підтримці міжнародного Фонду ALIPH Foundation та ВГО «Укр. бібліотечна асоціація» пароформалінові дезкамери для збереження бібліотечного фонду.

Див. № 167, 199.

Інформаційні технології в бібліотеках

Див. № 167, 199.

Соціокультурна діяльність бібліотек

Див. № 17.

Читання

181. В Україні зросла кількість дітей, які читають щодня [Електронний ресурс] : [результати загальнонаціонального дослідження «Стратегії розвитку читання на період до 2032 року "Читання як життєва стратегія"», котре провела дослідницька агенція Info Sapiens на замовлення Українського інституту книги] //

Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.
<https://chytomo.com/v-ukraina-zrosla-kilkist-ditej-iaki-chytaiut-shchodnia/>.¹

182. Гаврилюк, Юлія. Брак часу й стрес: чому українці відкладають книги – опитування [Електронний ресурс] : [про результати дослідження агенції Info Sapiens на замовлення Українського інституту книги] / Юлія Гаврилюк // UNN. Інформ. агентство Укр. Нац. Новини : [сайт]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.
<https://unn.ua/news/brak-chasu-y-stres-chomu-ukraintsi-vidkladaiut-knyhy-opytuvannia/>.

183. Іванова, Аліна. Значно більше, ніж просто читання. Це перший книжковий клуб у Луцьку, який заснувала переселенка [Електронний ресурс] / Аліна Іванова ; [розмовляла] Юлія Варчук // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.
<https://shotam.info/knyzhkovyy-klub-u-lutsku-iakyy-zasnuvala-pereselenka/>.

Засновниця книжкового клубу «Читаюча молодь» про те, як вона об'єднала прихильників літератури.

184. Катаєва, Марія. В Україні стартував Національний тиждень дитячого читання: програма [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105750/>.

185. Лисенко, Вікторія. В Україні стартував онлайн-фестиваль «Сімейне читання»: автори видавництва «Ранок» читатимуть книги онлайн [Електронний ресурс] : [програма онлайн-заходів у межах фестивалю, організованого Українським інститутом книги] / Вікторія Лисенко // Гречка : інформ. портал : [сайт]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024.
<https://gre4ka.info/anonsy/v-ukrayini-startuvav-onlajn-festyval-simejne-chytannya-avtory-vydavnytstva-ranok-chytatymut-knygy-onlajn/>.

Див. № 195.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

186. Базів, Любов. Трійка лідерів «Видавничого інфобуму – 2024»: дитяча література, психологія, сучасна українська проза [Електронний ресурс] / Любов Базів // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 28 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

¹ Див. також: Горlach, Поліна. З любові до процесу та задля саморозвитку: чому і як читали українці [дорослі і діти] у 2024 році. Опитування [на замовлення Українського інституту книги] [Електронний ресурс] / Поліна Горlach // Суспільне. Культура : [сайт]. 2024. 12 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення : 13.12.2024. <https://suspile.media/culture/900977-z-lubovi-do-procesu-ta-zadla-samorozvitku-v-uik-rozpovili-comu-i-ak-citaut-ukrainci-u-2024-roci/>; Качковська, Яна. Читають менше, але українською: скільки книжок на рік прочитали українці та українки [Електронний ресурс] : [результати дослідження Українського інституту книги за 2024 р.] / Яна Качковська // Суспільне. Культура : [сайт]. 2024. 12 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення : 13.12.2024.
<https://suspile.media/culture/901227-citaut-mense-ale-ukrainskou-skilki-knizok-na-rik-procitali-ukrainci-ta-ukrainki/>.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3942848-trijka-lideriv-vidavnicogo-infobumu-2024-psihologia-ditaca-literatura-sucasna-ukrainska-proza.html>.

Підсумки традиційного експрес-дослідження українського книжкового ринку «Видавничий інфобум» за інформацією 26 видавництв щодо книг, які розійшлися цьогоріч найбільшими накладками.

187. Боярчук, Тетяна. Український PEN опублікував перелік найкращих книжок 2024 року [Електронний ресурс] / Тетяна Боярчук // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024. https://lb.ua/culture/2024/12/27/652425_ukrainskiy_pen_opublikuvav_perelik.html.

188. Вздутьська, Валя. Найкращі українські підліткові книжки – 2024 – вибір «Читомо» [Електронний ресурс] / Валя Вздутьська, Вікторія Медвідь, Віталіна Макарик // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://chytomo.com/najkrashchi-ukrainski-pidlitkovi-knyzhky-2024-vybir-chytomo/>.

189. Дояр, Лариса. Аркушеві видання 1942–1944 років із фондів Книжкової палати України / Лариса Дояр // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 9. – С. 35–41. <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/314362>.

190. Кабацій, Марія. 60 найкращих дитячих книжок 2024 від «БараБуки» [Електронний ресурс] : [рейтинг найкращих дитячих і підліткових видань за 2024 рік] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024. <https://life.pravda.com.ua/culture/naykrashchi-dityachi-knizhki-2024-roku-top-barabuki-305458/>.

191. Кірпічов, Олександр. Як зростатиме український книжковий ринок у 2025–2030 роках [Електронний ресурс] / Олександр Кірпічов // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2024. – 1 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/jak-zrostatime-ukrajinskij-knizhkovij-rinok-u-20252030-rokakh.html>.

Авторський прогноз (за статистичними моделями) зростання українського книжкового ринку залежно від рівня співпраці з ЄС і доступу до європейського фінансування.

192. Найденко, Юлія. Розглядають можливість збереження бренду. У Національній академії наук України підтвердили ліквідацію найстарішого академічного видавництва [«Наукова думка» (м. Київ)] [Електронний ресурс] : [про причини ліквідації установи та подальшу долю бренду] / Юлія Найденко // NV : [сайт]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024. <https://life.nv.ua/ukr/art/akademiya-nauk-ukrajini-pidtvordila-zakrittya-vidavnictva-naukova-dumka-novini-ukrajini-50471333.html>.

193. Петренко-Цеунова, Ольга. Міста та люди від А до Я: любов крізь літери [Електронний ресурс] : [про проєкт «Від А до Я» «Видавництва Старого Лева»] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://tyzhden.ua/mista-ta-liudy-vid-a-do-ia-liubov-kriz-literi/>.

194. Які книги найчастіше купували українці за тисячу гривень [за програмою] «Зимової єПідтримки» [Електронний ресурс] : [перелік видань] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3941483-aki-knigi-najcastise-kupuvali-ukrainci-za-tisacu-griven-zimovoi-epidtrimki.html>.

Див. № 123.

Програма «єКнига»

195. Круглов, Віктор. Читання стає доступнішим: що змінить запуск програми «єКнига» [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/651284_chitannya_staie_dostupnishim_shcho_zmin_it.html.

Генеральний директор видавництва «Ранок» про значення програми «єКнига» для України та європейську практику підтримки культури та читання зокрема.

196. Пушнова, Тетяна. Сертифікати єКнига вже діють. Повний список книгарень, де вони працюють [Електронний ресурс] / Тетяна Пушнова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://life.pravda.com.ua/culture/yekniga-povniy-spisok-knigaren-305410/>.

197. Шрамко, Юлія. [Програма] «єКнига» для 18-річних має запуститися з 16 грудня [Електронний ресурс] / Юлія Шрамко // UNN. Інформ. агентство Укр. Нац. Новини : [сайт]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://unn.ua/news/ieknyha-dlia-18-richnykh-maie-zapustytysia-z-16-hrudnia>.

Український інститут книги

198. Поліковська, Юлія. Український інститут книги презентував довідник книжкових блогерів [– інтерактивний каталог про блогерів з аудиторією понад 5 тисяч підписників у соцмережах] [Електронний ресурс] / Юлія Поліковська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.12.2024.

<https://ms.detector.media/internet/post/37043/2024-12-24-ukrainskyy-institut-knygy-prezentuvav-dovidnyk-knyzhkovykh-blogeriv/>.

199. Стало відомо, скільки книжок передали бібліотекам 2024 року за бюджетні кошти [за підтримки Українського інституту книги] [Електронний ресурс] : [книжки видали у межах другого конкурсу культурно-мистецьких проєктів, спрямованих на випуск книжкової продукції] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2024. – 31 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://chytomo.com/stalo-vidomo-skilky-knyzhok-peredaly-bibliotekam-2024-roku-za-biudzhetni-koshty/>.

Див. № 166, 185.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

200. Заблоцька, Оксана. Найкращий книжковий дизайн: які видання перемогли в конкурсі від [фестивалю] «Книжкового Арсеналу» [Електронний ресурс] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/900053-najkrasij-knizkovij-dizajn-aki-vidanna-peremogli-v-konkursi-vid-knizkovogo-arsenalu/>.

201. [На Міжнародному книжковому ярмарку] У Багдаді [Ірак] презентували арабомовну книгу творів Тараса Шевченка [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3937305-u-bagdadi-prezentovali-arabomovnu-knigu-tvoriv-tarasa-sevcenka.html>.

202. У Херсоні стартував Південний фестиваль книги й читання «Книжковий Миколай» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934714-u-hersoni-startuvav-pivdennij-festival-knigi-j-citanna-knizkovij-mikolaj.html>.

203. У херсонському укритті провели [Південний] фестиваль книги і читання «Книжковий Миколай» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3935263-u-hersonskomu-ukritti-proveli-festival-knigi-i-citanna-knizkovij-mikolaj.html>.

204. Шевчук, Анастасія. Конспект розмови «Книжки про культуру як архів пам'яті та мапа ідей» Костянтина Кожемяки, Леоніда Фінберга та Олександра Саврука [Електронний ресурс] / Анастасія Шевчук // Сенсор : медіа про культуру : [сайт]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://sensormedia.com.ua/bez-katehorii/konspekt-rozmovy-knyzhky-pro-kulturu-yak-arhiv-pam%ca%bcyati-ta-mapa-idej-kostyantyna-kozhemyaky-leonida-finberga-ta-oleksandra-savruka/>.

Про учасників і основні питання дискусії «Книжки про культуру як архів пам'яті та мапа ідей» у межах книжкового фестивалю «Фундамент» (м. Київ).

Див. № 205.

Міжнародне співробітництво

205. Просування української книги у світі – що радять автори, видавці та менеджери [Електронний ресурс] : [інтерв'ю] / Андрій Курков, Галина Крук, Олена Гусейнова [та ін.] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва :

[портал]. – 2024. – 24 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://chytomo.com/prosuvannia-ukrainskoi-knyhy-u-sviti-shcho-radiat-avtory-vydavtsi-ta-menedzhery/>.

Автори, видавці і культурні менеджери – учасники обговорення підсумків участі України в міжнародних книжкових ярмарках, зокрема у Франкфуртському книжковому ярмарку (Німеччина), про свій досвід розбудови міжнародних партнерств та промоцію української книги за кордоном. Захід було організовано Українським інститутом книги спільно з Goethe-Institut в Україні та Мистецькою радою «Діалог» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

206. «Українська книжкова полицка» з'явилася в [Центральній муніципальній] бібліотеці грецького міста Салоніки [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3941031-ukrainska-knizkova-policka-zavilasa-v-biblioteci-greckogo-mista-saloniki.html>.

207. Українські книжки з'явилися у бібліотеці Сунндаль у Норвегії [Електронний ресурс] : [офіційне відкриття української книжкової полицки в межах благодійної акції «Українським дітям – українську книгу»] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 17 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3938853-ukrainski-knizki-zavilisa-u-biblioteci-v-biblioteci-sunndal-v-norvegii.html>.

Див № 247.

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

208. Асадчева, Тетяна. Півстоліття пам'яті та боротьби: Музей війни [Національний музей історії України у Другій світовій війні (м. Київ)] відсвяткував ювілей [Електронний ресурс] : [про урочистості з нагоди 50-річчя від дня заснування] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106276/>.

209. В Ужгороді [Закарпатському обласному краєзнавчому музеї ім. Тиводара Легоцького] презентували мультимедійне «Королевське Євангеліє» 1401 року [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://history.rayon.in.ua/news/764837-v-uzhgorodi-prezentovali-multimediyne-korolevske-evangelie-1401-roku>.

210. Здоровило, Тарас. «Клініка» для відновлення душ вражених трагедіями: унікальний музей порцеляни створив журналіст Олександр Швець, фото [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024.

[https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/186829/.](https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/186829/)

Про музей порцеляни Shvets Museum (м. Київ), створений засновником та головним редактором видання «Факти» О. Швецем.

211. Кабачій, Роман. Війна і музеї України: виклики і перспективи [Електронний ресурс] / Роман Кабачій // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

[https://lb.ua/culture/2024/12/20/650951_viyuna_i_muzei_ukraini_vikliki_i.html.](https://lb.ua/culture/2024/12/20/650951_viyuna_i_muzei_ukraini_vikliki_i.html)

Старший науковий співробітник Нац. музею історії у Другій світовій війні (м. Київ) про переосмислення призначення та функцій музеїв через війну та про учасників і основні питання дискусій щодо соціальних функцій музеїв під час проведення Міжнародного форуму Via Carpatia в м. Києві (12–13 листопада 2024 р.).

212. Лебідь, Тетяна. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності музеїв Тернопільщини / Тетяна Лебідь // Вісн. Книжк. палати. – 2024. – № 9. – С. 10–17.

[http://visnyk.ukrbook.net/article/view/314116.](http://visnyk.ukrbook.net/article/view/314116)

213. У Львові запустили онлайн-ресурс із оцифрованими стародруками Нацмузею [Електронний ресурс] // Збруч : [інтернет-газ.]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

[https://zbruc.eu/node/120112.](https://zbruc.eu/node/120112)

Про створення онлайн-ресурсу із оцифрованими кириличними стародруками Нац. музею у Львові ім. Андрея Шептицького. Проєкт реалізовано за підтримки міжнародної фундації ALIPH.

214. У Львові створили колекцію оцифрованих прижиттєвих видань Івана Франка [в межах проєкту «Весь Франко: читай, слухай, дивись» Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка за підтримки Українського культурного фонду] [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

[https://history.rayon.in.ua/news/765806-u-lvovi-stvorili-kolektsiyu-otsifrovanikh-prizhittevikh-vidan-ivana-franka.](https://history.rayon.in.ua/news/765806-u-lvovi-stvorili-kolektsiyu-otsifrovanikh-prizhittevikh-vidan-ivana-franka)

Див. № 50, 61, 66, 77, 108, 127, 262, 267, 278, 284.

Щодо знімання кулінарного шоу Є. Клопотенка в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»

215. Банько, Марія. Між відкритістю та повагою. Які важливі питання зачіпає скандал навколо знімання програми у Трапезній [Електронний ресурс] / Марія Банько // NV: [сайт]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.12.2024.

[https://life.nv.ua/ukr/blogs/realna-istoriya-z-yevgenom-klopotenkom-ta-akimom-galimovim-skandal-cherez-znimannya-v-lavri-50474694.html.](https://life.nv.ua/ukr/blogs/realna-istoriya-z-yevgenom-klopotenkom-ta-akimom-galimovim-skandal-cherez-znimannya-v-lavri-50474694.html)

Про морально-етичне ставлення до проєктів, що відбуваються на територіях музеїв, пам'яток архітектури, релігійних споруд.

216. Заблоцька, Оксана. Різдваєне кулінарне шоу з Євгеном Клопотенком зняли в Лаврі [Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»] – і це

викликало дискусію: що відомо про конфлікт [Електронний ресурс] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/903901-rizdvane-kulinarne-sou-z-evgenom-klopotenkom-znali-v-lavri-i-ce-ne-spodobalosa-cerkvi-so-vidomo-pro-konflikt/>.

217. Зінченко, Мар'яна. «Давайте ділитися любов'ю»: Клопотенко звернувся до вірян через зйомки проєкту про їжу на території Києво-Печерської лаври [Електронний ресурс] : [про позицію шеф-кухаря Євгена Клопотенка] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/236031/2024-12-16-davayte-dilytysya-lyubovyu-klopotenko-zvernuvsya-do-viryam-cherez-zyomky-proiektu-pro-izhu-na-terytorii-kyievo-pecherskoi-lavry/>.

218. Коваленко, Анна. УПЦ МП звернулася у поліцію через зйомки проєкту про різдвяну їжу в Києво-Печерській лаврі – адвокат [Електронний ресурс] : [про позицію УПЦ МП] / Анна Коваленко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://life.pravda.com.ua/society/skandal-cherez-zyomki-v-kiyevo-pecherskiy-lavri-predstavniki-umc-mp-zvernulisya-do-policii-305404/>.

219. Копотій-Шматкова, Олена. Скандал з Клопотенком у Києво-Печерській лаврі: нові подробиці та пояснення адміністрації [Електронний ресурс] / Олена Копотій-Шматкова // Фокус : [інтернет-версія]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://focus.ua/uk/ukrayinskij-shoubiz/683973-kiyevo-pecherska-lavra-trapezniy-hram-klopotenko-ne-porushuvav-pravil-monastirya-novini-ukrajini>.

Про звернення адміністрації заповідника на офіційній сторінці в Фейсбуці щодо скандальної ситуації через знімання кулінарного шоу.

220. Кралюк, Петро. Їжа у Трапезній. Кого «образив» Євген Клопотенко? [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Радіо Свобода : [сайт]. – 2024. – 17 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://www.radiosvoboda.org/a/trapezna-yizha-koho-obrazyv-yevhen-klopotenko/33242829.html>.

221. Трегубов, Віктор. Скандал у Лаврі: дві сторони релігійно-кулінарного шоу Клопотенка [Електронний ресурс] : [релігієзнавчий погляд автора] / Віктор Трегубов // Фокус : [інтернет-версія]. – 2024. – 16 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.12.2024.

<https://focus.ua/uk/opinions/683927-shef-kuhar-u-lavri-shcho-ne-tak-iz-shou-klopotenka-i-shcho-ne-tak-iz-reakciyeyu-na-nogo>.

Фестивалі, конкурси, міждисциплінарні проєкти, конференції, семінари

222. Асадчева, Тетяна. У столиці відбулася дискусія [«Чи можливо повернути вкрадене мистецтво? Українські музеї в російській окупації»] про музейні цінності на окупованих територіях: що обговорювали [Електронний ресурс] : [про учасників та питання дискусії] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ :

[інтернет-версія]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106092/>.

Міжнародне співробітництво

223. Вуєва, Тетяна. Свідчення про втрату. Повернення фотографії Владзімежа Пухальського до Львова [Електронний ресурс] / Тетяна Вуєва // *Zaxid.net* : [інтернет-вид.]. – 2024. – 10 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

https://zaxid.net/svidchennya_pro_vtratu_n1599552.

Про виставку «Dowroty / ПОВЕРНЕННЯ / Homing» робіт В. Пухальського, зокрема фотографій міжвоєнного Львова у Львівському муніципальному мистецькому центрі, організовану у співпраці з А. Бояровим, Центром міської історії у партнерстві з Генеральним консульством Республіки Польща у Львові та Управлінням культури Львівської міськради. Також про творчий шлях митця В. Пухальського (1908–1979).

224. Гресь, Ярослава. Як козаки у боксі перемагали. Шлях шаблі Мазепи від Чернігова до Саудівської Аравії [Електронний ресурс] / Ярослава Гресь, Юлія Соловей ; [розмовляла] Анастасія Большакова // *Укр. правда. Життя* : [інтернет-вид.]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-oleksandru-usiku-vdalosya-pokazati-shablyu-mazepi-na-uves-svit-305581/>.

Співзасновниці креативної агенції Ukraine WOW про шлях шаблі гетьмана України І. Мазепи з Чернігівського обл. історичного музею ім. В. Тарновського до столиці Саудівської Аравії Ер-Ріяду та про відновлення імені українського гетьмана у світі.

225. Кишиневський, Микита. ЮНЕСКО й українські фахівці [Національної спілки архітекторів України та Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ)] випустили сучасний онлайн-посібник [«Переформатування музеїв: архітектура доступності та безпека колекцій»] для музеїв [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // *# ШоТам* : [сайт]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.12.2024.

<https://shotam.info/yunesko-y-ukrainski-fakhivtsi-vypustyly-suchasnyy-onlayn-posibnyk-dlia-muzeiv/>.

226. Скотнікова, Ольга. Культурний десант з Києва у Варшаві: музейні шедеври виставлені в Королівському замку, у філармонії виступив симфонічний оркестр [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // *Вечір. Київ* : [інтернет-версія]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105906/>.

Про відкриття виставки «Кабінет європейського мистецтва. Шедеври нац. худож. музею України ім. Богдана та Варвари Ханенків у Києві» у

Королівському замку та концерт Нац. засл. акад. симфонічного оркестру України у Варшавській нац. філармонії (Польща).¹

227. Тарасова, Дар'я. Про українське походження «Carol of the Bells»: у США відкрили виставку [«Чотири ноти з України»] з історії «Щедрика» [– авторський проєкт дослідниці історії Тіни Пересунько, в якому представлено матеріали з архівів та бібліотек України, США, Канади й Чехії] [Електронний ресурс] / Дар'я Тарасова // Еспресо : [сайт]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://espresso.tv/kultura-pro-ukrainske-pokhodzhennya-carol-of-the-bells-u-ssha-vidkriili-vistavku-z-istorii-shchedrika>.

228. Тарасова, Дар'я. У Помпеях [Італія] і Музеї церковної спадщини у Вільнюсі [Литва] з'явилися аудіогіди українською [Електронний ресурс] / Дар'я Тарасова // Еспресо : [сайт]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://espresso.tv/kultura-u-pompeyakh-i-muzei-tserkovnoi-spadshchini-u-vilnyusi-zyavilisya-audiogidi-ukrainskoyu>.

229. У Дубаї [в артпросторі «Канвас» за участі Української жіночої ініціативи в ОАЕ] відбулася виставка «Неймовірні» [створена Музеєм жіночої та гендерної історії в Україні (м. Харків)] з нагоди 140-річчя українського жіночого руху [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3937341-u-dubai-projsla-vistavka-nejmovirni-z-nagodi-140ricca-ukrainskogo-zinocogo-ruhu.html>.

230. Український проєкт «В епіцентрі бурі» [картин українських художників з музейних колекцій, який представляли впродовж 2022–2024 рр.] за кордоном подивилися понад 3,4 мільйона людей [Електронний ресурс] : [звіт про відвідування виставки] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3933991-ukrainskij-proekt-v-epicentri-buriza-kordonom-podivilisa-ponad-34-miljona-ludej.html>.

Див № 247.

Організація та управління в галузі музейної справи

231. Мінкульт заморозив будівництво Музею Майдану [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

https://tvoemisto.tv/news/minkult_zamorozyv_budivnytstvo_muzeju_maydanu_171905.html.

Про наказ МКСКУ від 25 грудня 2024 р. №964.

¹ Див. також: У Королівському замку Варшави [Польща] відкрилася виставка картин з [Національного] музею [мистецтв ім. Богдана та Варвари] Ханенків [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. 6 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 06.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934934-u-korolivskomu-zamku-varsavi-vidkriлася-vistavka-kartin-z-muzeu-hanenkiv.html>.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

232. Івашків, Галина. Збірка писанок Музею етнографії та художнього промислу [Інституту народознавства НАН України]: особливості декору [Електронний ресурс] / Галина Івашків // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1258–1294. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-24/>.

233. Клімашевський, Андрій. Концептуальні і методологічні засади проекту «Українська писанка в європейському культурному просторі» [Електронний ресурс] / Андрій Клімашевський // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1308–1317. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-26/>.

Про наукову й музейну цілісність найбільшого і найдавнішого зібрання писанок в Україні, сформованого на базі колекції Музею Наукового товариства ім. Т. Шевченка, в контексті виконання грантової програми Укр. культурного фонду.

234. Тарас, Ярослав. Візуальна збірка Музею Наукового товариства ім. [Тараса] Шевченка у фондах Інституту народознавства НАН України. Листівки [Електронний ресурс] : [про збірку] / Ярослав Тарас // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1073–1084. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-8/>.

235. Теслюк, Валентина. Колекція писанок у збірці Музею Наукового товариства імені Т. Шевченка: хронологія розвитку та регіональне різноманіття [Електронний ресурс] / Валентина Теслюк // Народознав. зошити : [інтернет-версія]. – 2024. – № 5. – С. 1295–1307. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2024.

<https://nz.lviv.ua/2024-5-25/>.

Див. № 273.

Виставкова діяльність, експозиції

236. Білаш, Ксенія. У Києві [Національному музеї історії України у Другій світовій війні] відкрили виставку [«Українська ялинкова прикраса: від ХІХ століття і до сьогодні»] історичних ялинкових прикрас [Електронний ресурс] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

https://lb.ua/culture/2024/12/05/648662_kiievi_vidkrili_vistavku_istorichnih.html.

237. Вербицька, Лада. Святий Миколай з ХІХ століття та прикраси «забороненого Різдва»: в Одесі показали унікальну колекцію ялинкових іграшок [Електронний ресурс] / Лада Вербицька // Район. Одеса : [сайт]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://odesa.rayon.in.ua/news/764637-svyatyy-mikolay-z-khikh-stolittya-ta-prikrasi-zaboronenogo-rizdva-v-odesi-pokazali-unikalnu-kolektsiyu-yalinkovikh-igrashok>.

Виставка «Одеська ялинка: від XIX століття і до сьогодні» в Одеському музеї західного і східного мистецтва.

238. Зайчук, Станіслав. «Музей буде жити вічно»: у Рівному презентували нові експонати [Електронний ресурс] / Станіслав Зайчук // Район. Історія : [сайт]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://history.rayon.in.ua/news/770508-muzey-bude-zhiti-vichno-u-rivnomu-prezentovali-novi-eksponati>.

Виставка «Три Е: Експонат. Експозиція. Експурсія» у Рівненському обл. краєзнавчому музеї.

239. Здоровило, Тарас. Неперевершена майстриня-віртуоз: Тетяна Пата – засновниця школи петриківського малювання, фото [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 28 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187253/>.

Про виставку «70: вчора, сьогодні, завтра», де, зокрема, представлено панно Т. Пати в Нац. музеї декоративного мистецтва України (м. Київ) та про творчий і життєвий шлях художниці, засновниці школи петриківського малювання Т. Пати (1884–1976). До 125-річчя заснування музейної колекції та до 70-річчя з дня заснування музею.

240. Кабацій, Марія. Національний художній музей [України] відкрив виставку «Р. Е. П. Історія» [Електронний ресурс] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://life.pravda.com.ua/culture/vistavka-r-e-p-istoriya-u-nacionalnomu-hudozhnomu-muzeji-foto-305496/>.

241. Катаєва, Марія. Козацькі дари: у столиці [Музеї історії міста Києва] демонструють раритети доби Гетьманщини [з фондів музею в межах історико-мистецького виставкового проекту «Козацькі дари»]. Фото [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 14 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106227/>.

242. Катаєва, Марія. У Музеї Києва «б'ється» велике бурштинове серце [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106137/>.

Про виставку «Бурштинове серце української землі» мистецьких творів різних жанрів і технік в Музеї історії міста Києва.

243. Кишиневський, Микита. У Києві відкрили виставку з роботами Катерини Білокур і Тараса Шевченка [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 8 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://shotam.info/u-kyievi-vidkryly-vystavku-z-robotamy-kateryny-bilokur-i-tarasa-shevchenka/>.

Проект «Катерина Білокур. Квіти на блакитному» у Нац. музеї Тараса Шевченка (м. Київ).

244. «Люда Ястреб. Живопис і графіка». ОНХМ [Електронний ресурс] // МІТЕЦ: про сучас. мистецтво України : [портал]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://mitec.ua/lyuda-yastreba-zhyvopys-i-grafika-onhm/>.

Про виставку «Люда Ястреб. Живопис і графіка» в Одеському нац. худож. музеї та про творчий шлях художниці Л. Ястреб (1945–1980).

245. На Прикарпатті у [інтерактивному] Музеї лицарства створили експозицію сучасної війни [Електронний ресурс] : [коментар засновника музею Ігоря Гаврилюка про його експонати] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3937407-na-prikarpati-u-muzei-licarstva-stvorili-ekspoziciu-sucasnoi-vijni.html>.

246. Руденко, Тетяна. Подвійне життя розвідника: Національний музей історії України [м. Київ] з СБУ представляють виставку «Сім облич Віктора Петрова» [– археолога, етнографа, філософа, письменника, радянського агента і розвідника] [Електронний ресурс] / Тетяна Руденко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3936/164/186842/>.

247. Самченко, Валентина. «В епіцентрі бурі»: повернення у Київ через віденський Бельведер [Електронний ресурс] / Валентина Самченко // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3933600-v-epicentri-buri-povernenna-u-kiiv-cerez-videnskij-belveder.html>.

Про відкриття виставки «В епіцентрі бурі. Сецесія в Україні» творів з фондової колекції Нац. худож. музею України (м. Київ), яка повернулася до музею з-за кордону, та про те, в яких країнах вона експонувалася.

248. Самченко, Валентина. Дві Марії з диво-звірями: у Софії Київській експонують українського kota в чоботях і весільні типажі [Електронний ресурс] / Валентина Самченко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3936/164/186841/>.

Про виставку «Дві Марії» творів мисткинь наївного мистецтва – розписів М. Примаченко (1909–1997) і кераміки М. Галушко з фондової колекції Нац. музею народної архітектури та побуту України у Нац. заповіднику «Софія Київська».

249. У Вінниці [обласному краєзнавчому музеї] відкрилась виставка експонатів [«Рятівна археологія Вінниці»], знайдених під час рятівних археологічних розкопок [пам'яток, яким загрожує руйнація] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3939451-u-vinnici-vidkrilas-vistavka-ekspozitiv-znajdenih-pid-cas-rativnih-arheologicnih-rozkopok.html>.

250. У Києві [Музеї історії міста] представили артпроект «Серце назовні. Палітра пам'яті», присвячений полеглим захисникам [України] [Електронний ресурс] : [у межах заходу були представлені художні роботи, створені рідними та близькими загиблих воїнів] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934046-u-kyievi-predstavili-artproekt-serce-nazovni-palitra-pamati-prisvacenij-poleglim-zahisnikam.html>.

251. У Львові [Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького] показують виставку [«Михайло Білас. Епатажний та самотній» робіт] митця художнього текстилю Михайла Біласа (Фото) [Електронний ресурс]// Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://wz.lviv.ua/news/525134-u-lvovi-vidkryly-vystavku-myttisia-khudozhnoho-tekstyliu-mykhaila-bilasa>.

252. У Рівному [обласному краєзнавчому музеї] презентували відреставровану картину Йозефа Менціни-Кжеша «Битва під Оршею» [Електронний ресурс] // Район. Історія : [сайт]. – 2024. – 17 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.12.2024.

<https://history.rayon.in.ua/news/768821-u-rivnomu-prezentovali-vidrestavrovanu-kartynu-yozefa-mentsini-kzhesha-bitva-pid-orsheyu>.

253. Челяк, Олег. 60 невідомих робіт Марії Примаченко вперше показали на виставці у Києві [Електронний ресурс] / Олег Челяк // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 9 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/898359-60-nevidomih-robit-marii-primacenko-vperse-pokazali-na-vistavci-u-kyievi/>.

Виставка «Марія Примаченко. Невідоме» в Нац. музеї декоративного мистецтва України (м. Київ).¹

Див. № 15, 23, 257.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

254. Кишиневський, Микита. У Києві [Національному музеї історії України у Другій світовій війні] презентували книгу про творчість січових стрільців «Ой, у лузі червона калина» [Лесі Башняк] [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://shotam.info/u-kyievi-prezentuvaly-knyhu-pro-tvorchist-sichovykh-striltsiv-oy-u-luzi-chervona-kalyna/>.

¹ Див. також: У Національному музеї декоративного мистецтва [України (м. Київ)] відкрилась виставка [«Марія Примаченко. Невідоме»] робіт Марії Примаченко [та відбулась презентація першої віртуальної галереї творів художниці] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2024. 8 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 09.12.2024. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3935724-u-nacionalnomu-muzei-dekorativnogo-mistectva-vidkrilas-vistavka-robit-marii-primacenko.html>.

255. Кишиневський, Микита. У Софії Київській [Національному заповіднику «Софія Київська»] показують безплатну [інтерактивну] виставу [«Говорять ті, що слухали вічність»] з історіями за стародавніми графіті [режисерка-постановниця Олена Коляденко, організатор вистави – Фундація Олени Зеленської] [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 21 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://shotam.info/u-sofii-kyivskiy-pokazuiut-bezplatnu-vystavu-z-istoriiamy-za-starodavnimyu-hrafiti/>.

Див. № 18.

Видавнича діяльність музейних закладів

256. В Україні видали двотомник про живопис і графіку з колекції Національного художнього музею [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 27 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3942378-v-ukraini-vidali-dvotomnik-pro-zivopis-i-grafiku-z-kolektsii-nacionalnogo-hudoznogo-muzeu.html>.

Презентація видань «Національний художній музей України. Живопис» і «Національний художній музей України. Графіка» з серії «Державні зібрання України» в Нац. худож. музеї України (м. Київ). До 125-річчя з часу заснування музею.

Колекціонування

257. Маркопольська, Тетяна. Подільська ікона: у Луцьку [Музеї волинської ікони] відкрили виставку [«Подільська ікона XIX – початку XX століть»] з приватної колекції [народного художника України Володимира Козюка] [Електронний ресурс] : [про колекцію та особливості подільської ікони] / Тетяна Маркопольська // Район. Історія : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://history.rayon.in.ua/news/769651-podilska-ikona-u-lutsku-vidkrili-vistavku-z-privatnoi-kolektsii>.¹

258. У Києві [Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім»] відкрилася виставка «Наїв вільний» із колекції [художника, письменника, видавця, народного художника України] Миколи Бабака [Електронний ресурс] / підгот. Володимир Дедей // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2024. – 13 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-vidkrilasja-vistavka-najiv-vilnij-iz-kolektsiji-mikoli-babaka.html>.

Див. № 210.

¹ Див. також: Шершень, Ольга. «Олюднені образи»: до Луцька привезли 69 народних ікон з приватної колекції. Фото [Електронний ресурс] / Ольга Шершень // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. 2024. 19 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 19.12.2024.

<https://www.volynnews.com/news/all/oliudneni-obrazy-do-lutska-pryvezly-69-narodnykh-ikon-z-pryvatnoyi-kolektsiyi-foto/>.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

259. В якому стані перебувають об'єкти культурної спадщини у Луцькій [міській територіальній] громаді [Електронний ресурс] : [результати моніторингу відділу охорони культурної спадщини] / [Луцька міськрада] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2024. – 4 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

<https://www.volyn.com.ua/news/279781-v-iakomu-stani-perebuvaiut-objekty-kulturnoi-spadshchyny-u-lutskii-hromadi>.

260. Дзюбенко, Наталія. Бути спадкоємцями спадщини [Електронний ресурс] / Наталія Дзюбенко, Денис Яшний ; [розмовляла] Анастасія Платонова // LB.ua : [сайт]. – 2024. – 29 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.12.2024.

https://lb.ua/culture/2024/12/29/652246_buti_spadkoiemtsyami_spadshchini.html.

Експертка у сфері культурної спадщини, музеологиня, членкиня Міжнародної ради музеїв (ICOM) і голова моніторингової групи Кримського ін-ту стратегічних досліджень про основні виклики для сфери спадщини в часи війни, силу спільнот, важливість асиметричної відповіді ворогу в захисті власної ідентичності й міжнародній адвокації України.

261. Здоровило, Тарас. «Атака» на історію: в Києві [в Печерському районі на Звіринці] віддають під забудову цілий квартал пам'яток [історії та архітектури] [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2024. – 2 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2024.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/186826/>.

262. Чорна, Мілена. Що таке культурний геноцид та чи можливо повернути втрачене або притягнути Росію до відповідальності [Електронний ресурс] : [конспект панельної дискусії] / Мілена Чорна, Галина Чижик, Аліна Доценко ; [розмовляв] Лесь Якимчук ; [записала] Олеся Котубей-Геруцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/892849-so-take-kulturnij-genocid-ta-ci-mozливо-povernuti-vtracene-abo-pritagnuti-rosiu-do-vidpovidalnosti/>.

Учасники дискусії – голова ГО «Українська асоціація музеїв», виконавча директорка Товариства Рафаеля Лемкіна і директорка Херсонського обл. худож. музею ім. О. Шовкуненка – про можливість повернути вкрадену росіянами культурну спадщину та як світова спільнота може допомогти в цьому Україні.

Див. № 2, 87, 117.

Нематеріальна культурна спадщина

263. Санін, Олесь. Олесь Санін, кінорежисер, лірник: «Кобзарство є унікальною традицією, що виживає в умовах постійної агресії» [Електронний ресурс] / Олесь Санін ; [розмовляв] Сергій Ткачук // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 9 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3935989-oles-sanin-kinoreziser-lirnik.html>.

Кінорежисер, лірник, братчик Кобзарського цеху про те, як вплине визнання ЮНЕСКО на традицію кобзарства в Україні, чим кобзарсько-лірницька традиція актуальна сьогодні, про Кобзарські цехи міст Києва, Харкова та Львова, як може допомогти держава у популяризації лірництва та можливості для лірників стати частиною капеланської служби.

264. Традицію приготування мацика [давньої української сиров'яленої м'ясної страви] на Рівненщині внесли до Переліку нематеріальної культурної спадщини [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2024. – 18 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.12.2024.

<https://nv.ua/ukr/food/eat/tradiciya-prigotuvannya-macika-na-rivnenshchini-uviyshlado-pereliku-nks-50474867.html>.

Див. № 279, 280.

Охорона та збереження культурної спадщини

265. Асадчева, Тетяна. Захистимо спадщину: київські активісти борються за збереження мозаїки Алли Горської [«Вітер» на фасаді будівлі ресторану «Вітряк» в Голосіївському р-ні столиці] [Електронний ресурс] : [на сайті КМДА триває збір підписів на підтримку електронної петиції для захисту мозаїчного панно] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/105915/>.

266. В Умані [Черкаська обл.] незаконно будують готель біля могили цадика Нахмана [яку внесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України] – МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] виступає за припинення робіт [Електронний ресурс]// Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3941192-v-umani-nezakonno-buduut-gotel-bila-mogili-cadika-nahmana-mksk-vistupae-za-pripinenna-robit.html>.

267. До Держреєстру національного культурного надбання [представники експертно-фондової комісії Міністерства культури та стратегічних комунікацій України] внесли 11 унікальних музейних предметів [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 31 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3943691-do-derzreestru-nacionalnogo-kulturnogo-nadbanna-vnesli-11-unikalnih-muzejnih-predmetiv.html>.

268. Катаєва, Марія. Понад 3,5 тисячі об'єктів культурної спадщини: Київ працює над базою пам'яток [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 19 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106411/>.

Про основне з інтерв'ю заступниці голови КМДА Г. Старостенко радіо «Київ FM» щодо охорони культурної спадщини в столиці.

269. Катаєва, Марія. У столиці розглянули додаткові механізми захисту історичної забудови міста [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/106080/>.

Про хід і учасників засідання робочої групи КМДА з розробки додаткових механізмів захисту об'єктів культурної та історичної спадщини столиці, проєкт рішення «Про деякі питання щодо збереження значних історичних будівель міста Києва», презентований на засіданні Директоркою департаменту охорони культурної спадщини КМДА М. Соловйовою, та думки членів робочої групи та громадськості щодо проєкту.

270. Коваленко, Анна. Генштаб: у Збройних силах [України] створили підрозділ із захисту культурної спадщини [Електронний ресурс] / Анна Коваленко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2024. – 21 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-zsu-stvorili-specialniy-pidrozdil-yakiy-zaymatimetsya-zahistom-kulturnoji-spadshchini-detali-305513/>.

Див. № 116, 118, 281.

Культурна спадщина: втрати через війну

271. В Україні через російську агресію пошкоджені 1 222 пам'ятки культури [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 5 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3934709-v-ukraini-cerez-rosijsku-agresiu-poskodzeni-1-222-pamatki-kulturi.html>.

272. Горlach, Поліна. Внаслідок ракетної атаки постраждав костел святого Миколая в Києві – вибиті вітражні вікна та посічені стіни [Електронний ресурс] / Поліна Горlach // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2024. – 20 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.12.2024.

<https://suspilne.media/culture/906865-vnaslidok-raketnoi-ataki-postrazdav-kostel-svatogo-mikolaa-v-kievi-vibiti-vitrazni-vikna-ta-posiceni-stini/>.¹

273. Окупаційна влада викрала з музею Херсона [Херсонського обласного художнього музею ім. Олексія Шовкуненка] картини українського художника Миколи Пимоненка [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2024. – 9 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2024.

<https://day.kyiv.ua/news/091224-okupatsiyna-vlada-vykrala-z-muzeyu-khersona-kartyny-ukrayinskoho-khudozhnyka-mykoly>.

Див. № 282.

¹ Див. також: Здоровило, Тарас. Ракетний удар рашистів пошкодив пам'ятку [архітектури] нацзначення – Миколаївський костел у Києві [Електронний ресурс] : [про пошкодження, яких зазнала споруда] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. 2024. 20 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.12.2024. <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/187128/>.

Реставраційні роботи

274. До Черкаського [обласного краєзнавчого] музею після реставрації повернули фрагмент іконостаса XVIII сторіччя [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 31 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3943459-do-cerkaskogo-muzeu-pisla-restavracii-povernuli-fragment-ikonostasa-xviii-storicca.html>.

275. Єрмоленко, Катерина. У Львові відреставрували [пам'ятку архітектури] Палац Потоцьких (фото) [Електронний ресурс] / Катерина Єрмоленко // Хмарочос : київ. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. – 2024. – 25 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.12.2024.

<https://hmarochos.kiev.ua/2024/12/25/u-lvovi-vidrestavruvaly-palacz-potoczkyh/>.

Міжнародне співробітництво

276. Буняк, Валерія. Україна подасть на розгляд ЄС пропозиції щодо санкцій проти росіян, які нищать українську культуру [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.12.2024.

<https://detector.media/infospace/article/235853/2024-12-11-ukraina-podast-na-rozghlyad-ies-propozytii-shchodo-sanktsiy-proty-rosiyan-yaki-nyshchat-ukrainsku-kulturu/>.

277. В Україні [в режимі онлайн] стартувала навчальна програма [організована ЮНЕСКО та організацією UNITAR / UNOSAT у співпраці з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України] для фахівців з охорони нерухомої культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 17 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3938776-v-ukraini-startovala-navcalna-programa-dla-fahivciv-z-ohoroni-neruhomoi-kulturnoi-spadsini.html>.

278. Волянська, Аліна. «Цифрова документація написів Святої Софії»: збереження культурної спадщини через технології [Електронний ресурс] / Аліна Волянська // UNN. Інформ. агентство Укр. Нац. Новини : [сайт]. – 2024. – 9 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.12.2024.

<https://unn.ua/news/tsyfrova-dokumentatsiia-napysiv-sviatoi-sofii-zberezhennia-kulturnoi-spadschyny-cherez-tekhnohii>.

Про створення інтерактивного онлайн-порталу для збереження 7500 історичних написів та фресок у Нац. заповіднику «Софія Київська». Проект реалізується за підтримки Швеції та використовує передові технології для документування культурної спадщини.

279. Кишиневський, Микита. Українську кобзарсько-лірницьку традицію визнали всесвітньою спадщиною (відео) [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. – 2024. – 6 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 06.12.2024.

<https://shotam.info/ukrainsku-kobzarsko-lirnytsku-tradytsiiu-vyznali-vsesvitnoiu-spadschynoiu-video/>.¹

¹ Див. також: Мельник, Катерина. Кобзарство внесли до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО [Електронний ресурс] / Катерина Мельник // Village Україна : [інтернет-газ.]. 2024. 6 груд. Назва з екрана. Текст.

280. Масюк, Марія. ЮНЕСКО визнало українську писанку культурним надбанням людства [Електронний ресурс] / Марія Масюк // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2024. – 3 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.12.2024.

https://zaxid.net/yunesko_viznalo_ukrayinsku_pisanku_kulturnim_nadbannyam_lyudstva_n1599103.

281. Нідерланди виділяють €370 тисяч на захист культурної спадщини України [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 21 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3940639-niderlandi-vidilaut-370-tisac-na-zahist-kulturnoi-spadsini-ukraini.html>.

282. Притягнення РФ до відповідальності. ЮНЕСКО ухвалив важливе рішення щодо пошкодженої КАБом будівлі Держпрому в Харкові [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2024. – 23 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.12.2024.

<https://nv.ua/ukr/kultura/yunesko-zastosuye-do-budivli-derzhpromu-u-harkovi-mehanizm-specialnogo-monitoringu-50476461.html>.

283. Україна стала першою країною, де застосують механізм «спеціального моніторингу» ЮНЕСКО [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. – 11 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.12.2024.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3937004-ukraina-stala-persou-krainou-de-zastosuut-mehanizm-specialnogo-monitoringu-unesko.html>.

Про рішення Комітету ЮНЕСКО із захисту культурних цінностей у випадку збройного конфлікту щодо організації місії «спеціального моніторингу» до м. Харкова.

284. Шрамко, Юлія. ЮНЕСКО внесло під посилений захист два нових об'єкти культурної спадщини України [– Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр» (м. Київ) та Одеський літературний музей] [Електронний ресурс] / Юлія Шрамко // UNN. Інформ. агентство Укр. Нац. Новини : [сайт]. – 2024. – 12 груд. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.12.2024.

<https://unn.ua/news/yunesko-vneslo-pid-posylenyi-zakhyst-dva-novykh-objekty-kulturnoi-spadschyny-ukrainy.1>

Див. № 2.

і граф. дані. Дата звернення: 09.12.2024. <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/357605-kobzarsko-lirnitsku-traditsiyu-vnesli-do-spisku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadschini-yunesko>; У [Національному заповіднику] «Софії Київській» вручили сертифікати ЮНЕСКО про визнання світовою спадщиною кобзарства і писанок [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2024. 18 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 18.12.2024. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3939612-u-sofii-kiivskij-vrucili-sertifikati-yunesko-pro-viznanna-svitovou-spadsinou-kobzarstva-i-pisanok.html>.

¹ Див. також: ЮНЕСКО внесло [Національний історико-меморіальний заповідник] Бабин Яр [(м. Київ) та Одеський літературний музей] до списку об'єктів, що перебувають під посиленим захистом [Електронний ресурс] // Твоє місто : медіахаб : [портал]. 2024. 12 груд. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 12.12.2024.

https://tvoemisto.tv/news/yunesko_vneslo_babyn_yar_do_spysku_objektiv_shcho_perebuva_yut_pid_posylenym_zahyst_om_171412.html.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

Биков С. 131
Гнатюк Ю. 130
Голиш Г. 59
Гоменюк Я. та С. 163
Гургула І. 61
Кузнець Т. 129
Матяш Г. 39

Мельник Д. 39
Павліченко С. 39
Пата Т. 239
Пухальський В. 223
Суботяк І. 39
Тарас Я. 58, 60
Ястреб Л. 244

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» – ім. Т. Шевченка	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого	Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКСКУ	Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
ім. П. Чайковського	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
НБУ	
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	3
Історія культури	4
Культура і суспільство	4
Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України	4
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят	5
Різдвяні та новорічні свята	5
Креативні індустрії	7
Краєзнавство	7
Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство	8
Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи	8
Робота з дітьми та молоддю	9
Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю	9
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ	9
Мовна політика	9
Відновлення та збереження національної пам'яті	10
Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму	11
У творчих спілках України	13
Діяльність культурно-мистецьких асоціацій, товариств, об'єднань, громадських організацій	13
Персоналії діячів української культури	13
ШЕВЧЕНКІАНА	14
Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури	14
Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)	16
Фестивалі, свята національних культур	17
Українці за кордоном. Культура українського закордоння	17
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	19
Щодо створення Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки ..	19
Фінанси, матеріально-технічний стан та забезпечення закладів галузі	23
Український культурний фонд	23
Правові питання галузі	23
Авторське право	24
Нормативно-правове забезпечення галузі	25
Освіта. Кадри	25
Навчальні заклади культури (спеціалізовані школи, коледжі, вищі заклади освіти)	26
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	27

Щодо зустрічі міністра культури та стратегічних комунікацій України М. Точицького з представниками ключових європейських інституцій у м. Брюсселі (Бельгія)	28
Конференція Ради Європи «Без культури немає демократії»: відзначення 70-річчя Європейської культурної конвенції» (м. Страсбург, Франція).....	29
Євроінтеграція України.....	29
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти.....	29
Підтримка України у світі.....	30
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ	30
Методи і форми культурно-дозвіллевої роботи	30
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО	30
Фольклор.....	30
Народні свята та обряди	31
Персоналії фольклористів, етнографів	32
Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв	32
Образотворче аматорство та народні художні промисли	32
Музичне аматорство	33
Театральне аматорство	33
Фото-, кіноаматорство	34
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ	34
Історія бібліотечної справи в Україні	34
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи	35
Робота бібліотек інших країн	35
Організація та управління в галузі бібліотечної справи	35
Мережа та типи бібліотек.....	35
Основні напрями діяльності бібліотек.....	37
Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)	37
Інформаційні технології в бібліотеках.....	37
Соціокультурна діяльність бібліотек	37
Читання.....	37
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА	38
Програма «eКнига»	40
Український інститут книги	40
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки.....	41
Міжнародне співробітництво	41
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ	42
Щодо знімання кулінарного шоу Є. Клопотенка в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра».....	43
Фестивалі, конкурси, міждисциплінарні проєкти, конференції, семінари	44
Міжнародне співробітництво	45
Організація та управління в галузі музейної справи	46
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу	47
Музейні фонди.....	47

Виставкова діяльність, експозиції	47
Літературні та мистецькі заходи в музеях	50
Видавнича діяльність музейних закладів	51
Колекціонування.....	51
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	52
Нематеріальна культурна спадщина	52
Охорона та збереження культурної спадщини.....	53
Культурна спадщина: втрати через війну.....	54
Реставраційні роботи	55
Міжнародне співробітництво	55
ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ	57

Довідкове видання

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список
Випуск 12 , 2024
Періодичність 12 випусків на рік
Виходить з 1989 року

Укладачі:
БЛОКОНЬ Ольга Федорівна
БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна
ПАНИМАТЧЕНКО Олена Валентинівна
СОЛОМКА Валентина Анатоліївна
ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2025

Редактор ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3,59.
Б/т. Зам. № 6.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017